

REDAKCIÓ
TUDOSÍTÓ
BUDAPEST
Postafiók 151

53, 74, 76, 78, 80, 81, 82, 84, 85 - 91

ORSZÁGOS KÖNYVTÁR
Helyettes-felügyelők
193...

Ara 5 lej

Taxa postala
plättitá in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
F. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET“ a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

**Director-Főszer-
kesztő:** Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si grant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre,
Proprietar—Tulajdonos: Fraternitas
S.A.R. de Editura. Registrul publica-
tionalor periodice No. 43. Dos. 889.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Vasárnap, március 5.
1939—5699. Adar 14.
XXII. évfolyam, 53. szám.

KIRÁLYI SZAVAK:

A Nemzet egész könyve világosan mutatja, hogy egészségesek vagyunk és fejlődésre korlátlan lehetőségeink vannak és hogy éppen ezeket a lehetőségeket kell kifejlesztenünk az új időkből és új szellemből fakadó eszközökkel.

Purim

Örömmel van ma a zsidó népnek. Ma felderülnek a zsidó arcok, amelyekben évek óta a tragikus sors, a szenvedés, vagy az aggodalom komorsága ül. Ma a nyomorúság házaiban is örömekek csendülnek fel és a bizonytalanság tudatát a bizakodás, a sötét jelen élményét a jövőbe vetett hit váltja fel.

Purim a zsidó derű és optimizmus ünnepe. A susani csodálatos megmenekülés történetéből és emlékeiből meríti a zsidó néplelek ezen a napon azt az örök hitet, hogy minden rossz egyszer elmúlik, minden szenvedés véget ér egyszer a megváltás kiszámíthatatlan, előre nem látható pillanatában.

A purim emlékezteti a zsidó népet arra, hogy bármilyen sötét felhők is tornyosuljanak életünk egén, létezik egy történelmi igazság, amely ideig-óráig elhomályosulhat ugyan, de végső fokon győzedelmeskedik és megállítja a végtet utját. Az utolsó pillanatban, a végső megsemmisülés előtt felülkerekedik ez az igazság az igazságtalanságon és elhárítja a gonosz és gyűlölet végső diadalmát.

A zsidó népnek ezt a hitét testesíti meg Purim története. Ahasveros birodalmában megsemmisülésre, teljes pusztulásra ítélte az önkény a zsidóságot, a zsidókon a végső kétségbeesés lett urra, a hámani halalos ítélet bekövetkezésének biztos tudata, midőn a reménytelenség sötétségében felesillant a megváltás fénye. Eszter királynő fellépésében megszólalt az igazság hangja a hazug gyűlölet ellen és az igazság győzelme az utolsó pillanatban megmentette a végső megsemmisüléstől a zsidó népet.

Örök szimbólum ez. A történelmi igazság végső győzelmébe vetett hit. Vajjon mikor lett volna nagyobb szűksége a zsidó népnek erre a hitre, a végső megszabadulás és megváltás hitére, mint ma, amikor nem egy országban és nem egy Hámán uralma alatt sujtja és fenyegeti a végtet a zsidó életet? Mikor lett volna aktuálisabb a purim, mint a zsidó történelemnek e legsötétebb és legválságosabb korszakában, amikor szinte az egyetlen lehetőség és remény a zsidók megváltására, a zsidó élet talpraállítására: a purimban tetetült hit, az igazság végső győzelmébe vetett bizakodás?

Ha nem élne bennünk ez az örök hit, rég nem megsemmisültünk volna már a galuti zsidó jors számtalan megpróbáltatásában. Ma, amikor talán a galut legsúlyosabb időszakát éljük, ma is ez a hit és ez a bizakodás óvja meg népünket a végső kétségbeeséstől és teszi képessé arra, hogy új életöröket rakasszon, új életigenlést ébresszen a sors-tragédiákból, amely a mi zsidó nemzedékünknek jutott osztályrészül.

A zsidó népszokás szerint purimkor le kell részegedniök a zsidóknak olyannyira, hogy ne tudjanak különbséget tenni Hámán és Mordechaj között. Nem pusztán illúzió-keltés ez, mesterséges vigasz és enyhítés, amely az elcsigázott sziv pillanatnyi felderítésére, az elkínzott lélek narkózis utján való időleges megkönnyebbülésre való, hanem élő szimbólum arra, hogy nem adjuk át magunkat teljesen a sötét jelen hangulatának. Még olyan válságos pillanatban is, mint amilyen a susani volt, jusson eszünkbe, hogy Hámán csak ideig-óráig diadalmaskodhat, végső fokon, az utolsó pillanatban felül kell kerekednie az igazságnak. Ne hagyjuk elhomályosítani látásunkat a hámani élménytől, a mordechaji élmény legyen ura a lelkiünknek.

Ez az élmény és ez az emlék nem veszett ki a mi nemzedékünkben sem és éppen most, amikor úgy látjuk, hogy galuti életünk fellett sötét végtet diadalmaskodik, — hiszünk fokozottabb hittel, hogy most sem fog elmaradni az igazság végső győzelme. Ez a

Fényes fogadtatásban részesítette Gafencu külügyminisztert a lengyel kormány

Gafencu első sajtónyilatkozatában a lengyel-román barátságot méltatta és Románia gazdasági és politikai törekvéseit vázolta

Lwow, március 4. (Rador.) Grigore Gafencu külügyminiszter vonata éjjel 11 órakor futott be a fényesen fellobogózt és kivilágított lembergi pályaudvarra. Gafencu leszállt kocsiából. A perronon a vajdaság kormányzója, a város polgármestere és a hatóságok képviselői fogadták. A miniszter kedvesen elbeszélgetett a megjelentekkel. A vonat félóra múltán folytatta útját Varsó felé a tömeg ünneplése közepette.

A varsói fogadtatás Varsó, március 4. (Rador.) Napsütésben várta a lengyel főváros Grigore Gafencu román külügyminiszter. A vonat érkezését 10 órára jelezték. A keleti pályaudvart fellobogózták. A perronon Szembeck gróf külügyi államtitkár, Lubinski meghatalmazott miniszter, Koblanski a külügyminisztérium politikai osztályfőnöke, a városi tanács elnöke, Varsó vajdája várják a kormány részéről. A diplomáciai kart a török, francia, jugoszláv, csehszlovák és a balti államok követei képviselték. Természetesen jelen van Franasovici román nagykövet és több más előkelőség is. Néhány perccel a mi-

niszteri vonat megérkezése előtt megjelent Franasovici nagykövet felesége és a követség többi tagjainak hölgyhozzátartozói. Utolsónak érkezik Beck ezredes külügyminiszter a feleségével.

Pontosan 10 órakor fut be a szerelvény a pályaudvarra. A miniszteri kocsiából kiszálló Gafencu külügyminisztert és nejét Racinsky gróf bucaresti lengyel nagykövet, de Rosset lengyel protokollfőnök, Cretzianu meghatalmazott miniszter és Pop kabinetfőnök kísérik.

Beck ezredes lép először Gafencuhoz, szívesen üdvözlés kezét szorít. A bucaresti utazások után Beck és Franasovici né virágokat nyújtanak át Esmee Gafencu asszonynak. Franasovici nagykövet bemutatja Gafencunak a diplomáciai kar tagjait, Racinsky, a lengyel külügyminisztérium főtisztviselőit. A román külügyminiszterrel és a többi előkelőséggel a kijárat felé veszi útját. A külügyminiszter számára a Blank palotában rendeztek be lakosztályt. Ez a palota a 18-ik században épült. Eddig csak Ribbentrop és Ciano gróf laktak benne.

Gafencu első nyilatkozata

Varsó, március 4. Sniatyn határállomáson, Gafencu külügyminiszter az Express Poranny című lap tudósítójának a következő nyilatkozatot adta:

— Nem szeretnék politikáról beszélni, mielőtt érintkezésbe léptem volna barátommal, Beck külügyminiszterrel. Nagy megelégedéssel tölt el ez a találkozás. Örömmel beszélhetek azonban a lengyel-román barátságáról. Érdeklődéssel köt egymáshoz és semmi sem választ el bennünket. Ime ez a lényege a lengyel-román viszonyoknak. Együtt kell működnünk ezen kapcsolatok szorosabbá tétele érdekében, alaposan értékelve fontosságukat, nemcsak értelmünkkel, de szívével és egész lelkiünkkel is.

— Biztosíthatom önt, — folytatta a külügyminiszter — hogy mindenkor serényen dolgoztam a Lengyelországgal való kapcsolatok kimélyítéséért. Meg vagyok győződve arról, hogy varsói látogatásom hatékony módon fog hozzájárulni a két nemzet baráti kötelekeinek szorosabbá fűzéséhez és a román-lengyel szövetség kimélyítéséhez, ami egyike a legfontosabb békéteny-zőknek Európa keleti részeiben.

Románia gazdasági helyzetéről A Románia gazdasági helyzetéről be-

szélt a külügyminiszter az újságíró kérdésre válaszolva.

— Gazdasági helyzetünk igen jó — mondotta Gafencu. — Meg vagyunk elégedve a múlt évi eredménnyel. Megteremtettük a költségvetési egyensúlyt és nagymértékben sikerült leszorítanunk kiadásainkat. Az a meggyőződés, hogy a kormány gazdasági politikája ezen a vonalon haladva a legjobb eredményeket fogja produkálni. Sajnos, emelkednek a fegyverkezési kiadások. Románia, mint a többi államok is, fegyverkezik és abban az ütemben kíván fegyverkezni, amelyben a többi államok. A fegyverkezési kiadások jelentik az egyedüli veszélyt költségvetésünk egyensúlyára.

A belpolitikai helyzet

— Milyen Románia belpolitikai helyzete? — kérdezte az újságíró.

— Románia kénytelen volt megszilárdítani egy külső, mind belső állásait, ezen utóbbit a nemzeti egység, rend és fegyelem politikája által. Eleinte különböző akadályokba ütköztünk. Biztosíthatom azonban, hogy ma az egész nemzet egységesen áll az uralkodó mögött, aki a nemzeti újjászülés élő jelképe.

(Folytatása a 12-ik oldalon)

hit hatja át népünk legjobbjainak küzdelmét a zsidó nép galuti pozícióját és a zsidó megújulásáért, a palesztinai zsidó ország-építésért.

Bizunk abban, hogy Londonban is — minden veszedelem ellenére — végső fokon a

zsidó ügy igazsága fog győzni és sok-sok zsidó nemzedék hitével bizunk a „Purim látid“, az eljövendő purim ünnep közeledésében, amely egy felszabadult nép valóságos és igaz szabadságünnepe lesz a saját földjén, a saját országában.

Halászat és tengerészet Palesztinában

Írta: BARZILAY ISTVAN.

Ha a zsidó tengerész belép a kávéházba, a maga imbolgató, tengeri medve módjában, mosoly derül az arcokra és büszke sugdolózás támad a kávéházi törzslakók között. A zsidó tengerész éppolyan büszke hajtása az új palesztinai zsidó emberfajtának, mint az arab fronton hadakozó fegyverben álló zsidó katoná. Új palesztinai termék ez, amely ki-nőtt az országépítés erőfeszítéséből és sok áldozatból.

Mert új dolog ez, egészen új. Költői képek helyett számokban beszéljünk, az a mai véres időkben amugyis illőbb. A számok mutatják, mennyire új ez és mennyire nagy dolog ez: realisan, közgazdasági informálás célját szolgáló vezércikkben zsidó tengerésztől és kikötői iparról beszélni!

Palesztina import-export fejlődése tonnában kifejezve sokezer százaléban nőtt az évek folyamán. 1920-ban 86.084 tonna volt, 1935-ben 1.499.816 tonna. Ez a hatalmas fejlődés a kikötői és tengerésziparnak mesébe illő fejlődését is magával hozta. Minden dél-európai állam beállította a maga teherhajóit a palesztinai kikötők busás jövedelmének kihasználására. A kivándorlási országok valóságos vámszedői lettek a százezres számú kivándorlóknak. A hajókon százezre nemzetiségű matrózok, a palesztinai kikötőkben arab munkások szolgálták ki a bevándorlót, elvették az árut. Hajókon és kikötőkben 1939-ben csak a zsidó tengerészek építésem. Nem számítjuk ebbe a rengeteg hajózársaságot, melyek a hajókat elindították, ennek az iparnak minden mellékágát, ami a palesztinai építőmunkából mindig másnak juttatott a haszon varázsos cseppjeiből. A palesztinai irányú tengerészeti és kikötői-gazdasági konjunkturában foglalkozó sokezer emberből 1935-ben 500 volt zsidó!

Ekkor egyszerű jelszó hangzott el Palesztinában. Talán mosolyogni fog ezen a galuti zsidó úccákon járólakozó zsidó. Így szól a jelszó: Tengerre zsidó! A jelszó fogott. Természetesen nem úgy értendő ez, hogy erre néhány zsidó fogta magát és felcsapott tengerésznek, vagy kikötőmunkásnak. Hosszu és nehéz munka volt az, amelynek ma már diadalmas kezdetei és beláthatatlan kilátásai vannak. Az elnyújt idetzött galuti zsidó nem egykönnyen alakul át tengeri medvévé.

De a munka haladt a maga útján. Megalakult a Chewel Jami Jiszraeli nevű társaság, mely a tengeri hajózás és a kikötők meghódításának munkáját beindította. Megalakult az Ocár Mifaléj Hajam, mely 1936 tavaszán elkezdte a telavivi kikötő építését és ebbe eddig 220.000 fontot fektetett be. Megalakultak a zsidó hajózársaságok és megkezdődött a küzdelem, melynek győztesei és áldozatai vannak. Áldozata a „Tel-Aviv“ hajó, amelyet az államilag támogatott konkurens hajók kiszorítottak Trieszt és Hajfa forgalmából. De győztesei is voltak.

Kellett a hódítás, hiszen a statisztika számai igen épületesek. Bar Kockha Mairovitz számai szerint a palesztinai kikötőkben megforduló hajók tonnatartalma az időszerint 7.3 millió tonna. Minden palesztinai lakosra jut ebből fejenként 6 tonna. Németországban ez a statisztika fejenként féltonnát, a kifejezetten tengeri államok, mint Norvégia fejenként 2-3 tonnát mutatnak statisztikáikban ki. Az utóbbi években a Palesztinából vagy Palesztinába gravitáló tengeri szállítópar átlag évi 4 millió fontot forgalmazott; ebből a hatalmas forgalomból magának követelt valamiképp a palesztinai zsidó nemzetgazdaság is.

A fenti két szervezet előkészítette a talajt. Hajfára nagy erővel tört be a zsidó munka. Ma már 1000-nél több kikötőmunkás dolgozik a kikötőkben. Több mint 50 személyes teherszállító motorcsónak van a kikötőkben zsidó kézben. A hajfai technikum tengerészet szakán ma már zsidó tanérek egyetem ki-képzésben részesítik a zsidó tengerészt. Felépült a teavivi kikötő. Kis mű ez még,

CIUS HÓ 4.
K
panyolországna
anciaország ali
o nagykövetet.
az angol követ
imes írja, hogy
hozzájárulását
veti kinevezé-
or.) Artigas, a
mányzója négy
csüli a köztár-
hagyott kin-
nap este Sagom-
Vicente váro-
usztítottak egy
szes frontokom
rola
or
Gerota az is-
legnap Bucu-
adása
eszáll-
ociornita az is-
gyáros a Casa
szédet tartott a
erdéséről. Rá-
al estben, ha
al bizonyos elő-
y a hazai gyár-
kon tudnak pi-
ket, főleg a pa-
ányt szenvednek
rség kézre-
ány-uccai
nált autót
rendőrség kézre-
helyet a Dohány
áltak. Kiderült,
dvü Miklós a me-
mekitette a hely-
zstulajdonosé.
okozta kár
éreteken
ki
rakatai tüzvesz
ora rug, mint az
tett. 900 épület
ben esett a lán-
zatos száma 18
5 eltűnt.
kártérítést
a japán
ongkong
között
an hatóságok 20
st szavaztak meg
pán repülőgépek
okozott károk
a Hull amerikai
anfranciskó; ki-
ból. Washington-
sztérium közze-
miniszternek Hull
zett távirata szö-
zetközi kiállítás
net legészintebb
a kiállításnak,
jelent az Egye-
Lapkiadó R. T.
aron L. Pop 10.
30.
MAT

— Az ülő életmód következtében jelentkező bajknál, különösen renyhe belműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” kecskerüvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

hiszen kicsiny eszközökkel tremeztették. Ma azonban 600—700 állandó munkása van a kikötőnek. Csak akkor értékeljük igazán ezt a számot, ha újra elismételjük, hogy 1935-ben az egész palesztinai kikötő és tengerészpariban csak 500 ember dolgozott. A telavivi kikötőben a Prikah társaság 60 szállító csónakot s hét, vontatásra és személykikötésre szolgáló motorcsónakot tart forgalomban.

Es megteremtődtek a hajóstársaságok, amelyek még ma is kezdeti gondokkal küzdenek, de előtűnik annak a jövő fejlődésének sokféle kilátása. Az „Atid Navigation Ltd”, mely ma már, minthogy a Jewish Agency jelentős részvénymennyiséget vett át a társaságtól, a tengerészeti pionirmunka hivatalos szervezetéhez tartozik és a Palestine Maritim Lloyd, mely nemrégben 4000 tonnás kis hajót vásárolt állandóan üzemben tartott Har Cionja mellé. Az Atid társaság egyelőre az Amal és az Atid hajókat tartja üzemben. A két hajóstársaság egységeinek fedélzetén mintegy 100 zsidó tengerész dolgozik. Az Atid hajói az Egyiptom—Palesztina—Szíria—Ciprus közötti útvonalon dolgoznak.

Jelentős szerep van a Nachson társaságra, mely a Jewish Agencyvel együttműködve most Hajfából akar egyik déleuropai kikötőbe állandó hajóáratot indítani, azonfelül még egy járattal egy skandináv kikötőbe készül, főleg a jelentős odairányuló citrusexport lebonyolítására. A Nachson tartja üzemben a Rachaf tengerésziképző hajót, mely majdnem teljes egészében a Keren Hajjeszód tőkéjével indította meg működését. Ezt az iskolahajót, mely főleg Palesztina—Ciprus—Görögország között teljesített szolgálatot, néhány héttel ezelőtt Ciprus mellett szerencsétlenség érte. A hajó két fiatal tengerészjelöltje veszett oda a hullámokba. A fentiek mellett a Prikah társaság működik a telavivi kikötőben s ugyancsak a KH eszközeivel jött létre az Ogen, mely három nagy személyszállító motorost tart üzemben a hajfai kikötőben.

1935 óta 500-ról jóval 2000-ra felül emelkedett a tengerészeti és a kikötőkben alkalmazott zsidó családtagok száma. De a perspektívák ebben a gazdasági ágban igen optimista fejlődésre engednek következtetni. A palesztinai kikötőben ezidő szerint összesen 14 millió láda narancs elszállításához, illetőleg az elszállítás előtti beraktározásához van hely. Ebben az évben a palesztinai citrusexport ládamennyisége már megközelíti a kikötők maximális befogadóképességét. 1940—41-ben a palesztinai narancskivitel 22 millió ládára rug majd. Ilyen körülmények között a palesztinai kikötőket jelenlegi méreteiknek egyharmadával kell két évben beülnövelni. Itt önként adódó probléma a telavivi kikötő gyors kiépítésének szükségessége. De az eddigi számítások szerint még ez sem elegendő. Szükség lesz a hajfai kikötő kibővítésére, hogy a négyhónapos narancsexport szezon lebonyolítható legyen.

Kezdeti eredménye ennek a rövidesen meginduló építésnek, hogy az Emek Chéferben fekvő Kfar Witkin mellett a kormány már engedélyezte bizonyos árucikkek berakodását. De kikötő-lehetőségekben nincs hiány. Annak idején a filiszteusok a palesztinai tengerparton 12 ponton rakodtak ki és be. Az új zsidó település számos pontja alkalmas kikötők kiépítésére. Natania, Naharia, Herdia, Kfar Witkin, az arab Akko és Gaza, valamennyien a jövő palesztinai tengerészeti állomásainak tekinthetők.

Nemcsak a jövőbeli, de már a jelenlegi palesztinai tengerészeti ipar szempontjából kell felelősen azt a fontosságot, amelyet ennek a gazdasági ágban a mellékparai jelentenek. A hajóépítés már kezdetét vette Palesztinában. A halászbánkat és kikötői szolgálatot végző bárkákat Palesztinában állítják elő. Gadera „öreg” eukaliptuszai építettek a telavivi kikötő csónakjai. De a halászat és tengerészet cikkei: a zsinag, kötél, ponyva, stb. hovatovább nagyjelentőségű belföldi iparrá fejlődhetik, még akkor is, ha ma nyersanyaga kis mértékben is található az országban.

Igy válik a meghódított tenger az ország egyik teremtő erőforrásává. A zsidó Palesztina joga a tengerhez kétségbe nem vonható. A szinte Gázától Hajfáig húzódó tengerpart körül még londoni viták sem adódhatnak: ez a tengerpart meghódított zsidó terület, ahol 90 százalékos a zsidó többség. És ez a zsidó tengerpart egyben az a hatalmi tényező is, ami a palesztinai zsidó település közéleti súlyát megadja: ez itt egy évezredes karavánut kapuja, amely felett már senki sem vitathatja el a zsidó kontroll-jogot.

Mi lesz a magatartás pápának a világrozszeber

A Vatikán és a Harmadik Birodalom a „nemzeti isten” és „nemzeti

XII. Pius pápa, aknek megkoronázására most teszik meg az előkészületeket, mint Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár tiz esztendőn keresztül vette ki közvetlenül részét a katolikus egyház kormányzásában és a vatikáni diplomácia irányításában. Ezeket a tapaszalatokat nem vetheti el akkor sem, amikor XIII. Pius néven írja be nevét a világ egyetemes történelmébe. Az a magatartás, amelyet államtitkári minőségében az eseményekkel szemben tanúsított, feleletet ad arra a kérdésre is, hogy milyen magatartásra lehetünk elkészülve az új pápa részéről.

Küzdelem a békéért

Pacelli római nemesi család elsőszülött gyermeke. A Gergely-egyetem hallgatója volt és három doktori diplomát szerzett. Tudományos képzettsége és főleg határozott jelleme korán megnyitotta előtte a vatikáni diplomácia kapuját. Öt éven át volt a diplomácia tanárja a római nemesifjak kollégiumában. 1911-ben a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjának vezetését bízzák rá. Amikor a világháború főtetege kitör, XV. Benedek, a béke-pápa, benne látja törekvéseinek legalkalmasabb képviselőjét, személyesen püspökké szenteli és kiküldi nunciussnak — Münchenbe.

Ekkor kezdődik meg Pacelli közvetlen érintkezése a német birodalommal.

Allomáshelyére megérkezve azonnal megindítja küzdelmet az emberiség legnagyobb kincséért, a békéért. Sikertelenül. 1917 nyarán XV. Benedek békeszózatot intéz a világhoz és Pacelli heroikus erővel lendül munkába, hogy diadalra vigye a Szentszék gondolatát, de ismét csak bizalmatlansággal és elzárkózó merevséggel találkozik. Ekkor új terhek súlyát veszi vállaira: kikiépíti a Vatikán új mozgalomát, amely a hadifoglyok sorsának enyhítésén fáradozott.

Igy kötelezte el magát Pacelli birodalmi béke eszméjével.

Pacelli Berlinben

Pacelli az összeomlás után is helyén marad. A weimari felfogás elméletében szétválasztotta az egyházat és az államot. Ekkor vetődött fel az egyes német államok korábban megkötött konkordátumok összefogó és felülbontó birodalmi konkordátum rendkívül merész terve, amely a modern német egyházpolitikának új korszakát nyitná meg. A legnagyobb feladatot, amire vatikáni diplomata vállalkozhatik. És Pacelli, akiben a Dél szülőltének temperamentuma az aszkéta önmegtartóztatással párosult, vállalkozott erre a nehéz feladatra.

Munkás esztendőket következnek, lépésről lépésre kellett az akadályokkal megbirkózni, az ellenszenvet legyűrni, pártokat és politikai vezéreket megnyerni, de Pacelli nem lankadt. Elele főmüvét látta a német birodalmi konkordátum élet-rehívásában. Az első állomás a müncheni nunciaturának a birodalmi fővárosba, Berlinbe való áthelyezése. Második állomás a bajor konkordátum, harmadik a porosz konkordátum megkötése.

Ez volt, mint német nunciussnak utolsó alkotása, mert az időközben trónra lépett XI. Pius pápa 1929 decemberében Rómába hívja vissza, hogy a bíborosi méltóság és a vatikáni államtitkárság terhes megbízását ruházza rá.

A birodalmi konkordátum

Régi álmát, a birodalmi konkordátum

megteremtését, amely a katolikus egyház és a német állam között szilárd, biztos, időálló összhangot teremtsen, új méltóságában sem felejt el. Szívós küzdelmét végül is siker koronázza és Pacelli államtitkár nagy napja elkövetkezett: 1933 július 20-án a Vatikánban kézjegyével látja el a német birodalommal kötött konkordátumot. Az okmány másik aláírója Pápa birodalmi alkancellár.

Alfred Rosenberg szelleme

Pacelli bíboros azonban nem sokáig maradhatott meg abban a hitben, hogy a birodalom a konkordátumon szereplő aláírását tiszteletben is akarja tartani. A katolicizmus nemzeti szocialista ellenfelei, élükön Alfred Rosenberggel és Baldur von

„Mit brennender Sorge”

Minderre feleletképen 1917 husvétja alkalmával a Vatikán hivatalos lapjának, az Osservatore Romano hasábjain megjelenik a pápai körlevél, még pedig a körlevelek történetében első ízben: német nyelven. A körlevél elnevezése a szöveg első szavai szerint történik: Mit brennender Sorge.

Égő gonddal és növekvő aggodalommal szemléli a Szentatyja — hangzik a körlevél — azt a mind súlyosabb sértő bánásmódot, amellyel a Szent Bonifác által megterített német nép között az Egyházat illetik. A reá nehezedő felelősség sulya alatt feltárja azokat a mesterkedéseket, amelyek célját kezdettől fogva a megsemmisítő harc képezi. A szántóföld barázdáiban, ahol Mi az őszinte béke magvait akartuk megfogantatni, mások elszórták a konkolymagvakat, amelyek a bizalmatlanság, a békétlenség, a gyűlölet és rágalmozás dudáit termették.

A faji gyűlölet ellen

Éles szavakkal fordul a pápai körlevél azok ellen, akik a személyes Isten helyére valami állítólagos ősgermán előírásu, komor személytelenségi sorsot akarnak ültetni, majd így folytatja:

— Aki a faj, vagy a nép, vagy az állam, vagy az államforma jelenségeit, továbbá az államhatalom hordozóit... ebből az é földi értékfokozatukból kiemeli, azokat mindennek a legmagasabb szabályává teszi... az ilyen felforgatja és megsemmisítja a dolgok Isten által alkotott és parancsolt rendjét.

— Mint ahogyan Isten napja mindenkire rávilágít, aki emberarcot visel, épügy nem ismer az ő törvénye semmi előjogot és kivételt... Csak felületes szellemek tudnak olyan tévtanokat elfogadni, hogy valamely nemzeti Istenről és nemzeti vallásról beszéljenek.

Az öszövetségi bibliáról

Csak a vakság és felületesség zárhatja be szemét az olyan üdvös nevelő hatások elől, amelyek az öszövetségi szentírásban foglaltatnak.

— Aki a bibliai történeteket — folytatja a körlevél — és az Ó-Szövetség tanító bölcsességét a templomból és iskolából száműzni akarja, az káromolja Isten szavát, káromolja a Mindenható megváltási tervét s a szűk és korlátozott emberi gondolkodást teszi bíróná a világ történelmének isteni kitervezése fölött.

Majd a német katolikusok helyzetével foglalkozik a körlevél.

— Leplezetlen kényszereszközöket, gaz-

h-nal megkezdik sknamunkájukat, dobják a köztudatba a „politikai katolicizmus” hangzatos jelszavát, amellyel a világban előhozakodnak, ha a világ-ház elvi, vagy szervezeti kérdésekben m hajlandó fejet hajtani. Ezzel a frázissal gyanussá teszik a nyilvánosság előtt azokat a hitvalló papokat, akik keresztény meggyőződésük folytán szembe fordultak a keresztény-ellenes faji és sterilizációs törekvésekkel. Mivel a totális államban minden kérdés politikai kérdés is egyúttal, hivatalosan is lehetetlenné tették a klérusnak, hogy a katolikus egyesületek elnyomása ellen tiltakozzék.

A virágzó német katolikus sajtót megfojtják, még pedig olyan eredménnyel, hogy a katolikus világsajtó kiállításán a német színeket már egyetlen lap sem képviselheti. Az egyházmegyégek hivatalos lapjaiban a püspöki pástortervelek kicenzúrozott fehér foltokkal jelennek meg. A pápáság és a szerzetesség ellen megkezdődik a végelethatatlan devizapercek tömege, amelyek a katolicizmus rendszeres lejáratására törekusnek. Ugyanezzel a vétséggel letartóztatják a meissenai püspököt is.

dasági és polgári hátrányokat is alkalmaznak, s különösen a katolikus hivatalnokosztályokra esnek rá, hogy egyházuk elhagyására rábírák... Ha a kisértő, vagy elnyomó hozzájár, hogy az Egyházból való kilépésre bírja, akkor a hívó még nehézföldi áldozatok árán is csak a Megváltó szavaival válaszolhat: Távozz tőlem Sátán, mert irtva vagyok, hogy egyedül csak az Istent imádd és csak neki szolgálj.

Hitler válasza

A pápai körlevél súlyos szavait az egész keresztény világban megdöbbenéssel és együttérző fájdalommal fogadták. Tudták, érezték, hogy súlyos okok játszottak közre, ha a Szentszék a német katolicizmus helyzetét ilyen válságosnak látja.

Amikor Hitler vezér és kancellár 1939 január 30-án a Reichstag emelvényén nagy beszédét elmondotta, ha közvetve is, válaszolt azokra a vádakra, amelyek őt és rendszerét a katolicizmus elnyomásával, eltiprásával illették.

— Minősíthetetlen rágalom — hangzottak Hitler éles szavai — azt állítani, amint azt egyes külföldi politikuskok teszik, hogy a nemzeti szocialista állam bármely vallásnak elnyomója lenne. Ha azonban az egyházak a mai helyzetet elviselhetetlennek tartják, a nemzeti szocialista állam bármikor kész az egyház és az állam oly értelmű szétválasztására, ahogyan az Franciaországban, Amerikában és más államokban van.

— A nemzeti szocialista állam azokat a papi személyeket, akik feladatuknak tartják a Birodalom, a birodalmi intézmények és vezetők gyalázását, majd meg fogja tanítani arra, hogy ez az állam senki részéről sem tűr el támadásokat és azok a papok, akik önmagukat helyezik törvényen kívül, ugyanugy bűnhődnek majd, mint bárki más.

— Vannak bizonyos erkölcsi elvek, amelyeket a nép biológiai egészsége érdekében tiszteletben kell tartani — folytatta a Vezér, majd a következő vésztelejes szavakkal fejezte be:

— Mindig védelmezni fogjuk a papot, az Isten szolgáját, de leszámolunk azzal a pappal, aki a német Birodalom politikai el-lensége.

... A dolognak ebben az állapotában vette kezébe az egyház hajójának kormányát XII. Pius pápa.

— Őlni tudott azért, hogy szerelmesét megtarthassa. A szív, a lélek izgalmasan szenvedélyes tragédiája az a film, amit ma mutat be a Royal slágermozgó. Vivian Romance az egész világot meghódította egy csapásra a „Máltai ház” című filmben. A „Leláncolt asszonyok” egy szenvedélyes, mindent legyőző nagy szerelem története, amelyben a boldogsághoz vezető ut a fegyházon keresztül vezet és amelyben a világhírű művész nő a művészet legnemesebb eszközeivel érzékelteti utólráhetetlen művészetét. Ilyen filmet elfelejteni sohasem lehet.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Emigránsok, menekültek

LORD WINTERTON ÉS SIR HERBERT EMERSON LEVÉLVÁLTÁSA. Avenol népszövetségi főtávkár körirat formájában közölte a Népszövetség tagállamaival azt a levélváltást, amely Lord Winterton, az eviani államközi bizottság elnöke és Sir Herbert Emerson, a Népszövetség menekültügyi főbiztosa között történt. Lord Winterton felkérte Emersont, hogy vállalja el a londoni államközi menekültügyi hivatal igazgatói méltóságát, amely Rublee távozása következtében megürült, hogy ily módon hatékonyabbá váljon az együttműködés az államközi bizottság és a népszövetségi főbizottság között. Emerson válaszában többek között a következőket írja:

„En sem kételkedem abban, hogy a két szervezet között már eddig is fennállott együttműködés hatékonyabbá és eredményesebbé válna, hogy ha az államközi bizottság és a népszövetségi főbizottság vezetése egy ember kezében összpontosul. Tudomásul veszem továbbá, hogy a londoni bizottság teljesen önálló szery marad a Népszövetség menekültügyi szervezetével szemben. Ebből az következik, hogy a londoni bizottság igazgatói tisztségét nem mint a Népszövetség menekültügyi főbiztosa, hanem egyéni minőségben vállalom el.”

A NEPSZÖVETSEGI LIGAK ÉS A ZSIDÓ MENEKÜLTÜGYI PROBLÉMA. A népszövetségi ligák tanácsának genfi ülésén több delegátus rámutatott a kisebbségi és különösen a menekültügyi kérdés fájdalmas elnyújtásának sajnálatos voltára, ami egyre súlyosabbá válik a totalitárius államok faji törvényei és antiszemita politikája következtében. Külön bizottságot neveztek ki, amely speciálisan ezzel a kérdéssel fog foglalkozni. A bizottság jelentését a népszövetségi ligák 1939. nyarán megtartandó newyorki világkonferenciáján fogják előterjeszteni.

A lengyel népszövetségi liga javaslatot terjesztett elő, hogy nemzetközi konferenciát hívjanak össze az európai zsidókérdés megoldására és többek között rámutatott annak szükségességére, hogy 600 ezer zsidó számára nyomban teremtsenek átképzési lehetőségeket és Palesztinában, vagy más területen teremtsenek egy államot, amely a zsidó kolonizációs célok szolgálatában áll.

A PÁRIZSI ROTSCILD-HAZ EGYIK KASTÉLYAT ATADTA AZ EMIGRÁNSOK MEZŐGAZDASÁGI KIKÉPZÉSÉRE. A chelcsi emigráns táborból huszonöt kézműves átköltözött a Rotschild-háznak egyik villájába, amelyet mezőgazdasági iskolává alakítanak át, nyolcszáz emigráns számára. A kastély, amely gazdasági tekintetben igen kedvező állapotban van, a háború alatt üdülésre szoruló katonák lakhelye volt, azóta pedig lakatlan. Most a zsidó emigránsok átképzésének szolgálatába állították.

EMIGRÁNS BÉCSI HAZASPAR ÖNGYILKOSSÁGA BRUNNEN. A brünni hitközség épületének harmadik emeletéről levetette magát a Bécsből emigrált 34 éves Chaim Gypel és felesége. A férfi még kórházba szállítása közben meghalt, míg felesége egy órával később. Tettük oka a kiutasítási végzés feletti elkeseredés.

Németország

A NÉMET KORMÁNY NEM TARTJA BE A RUBLEENAK TETT IGÉRETET. Bizonyos német lapok célzásaiból kitűnik, hogy a zsidók arany, platina, ezüst, gyöngy és egyéb ékszereinek elkobzásáról szóló új rendelet értelmében a német kormánynak nem áll szándékában készpénzben kártérítést adni a zsidóknak ezekért az értéktárgyakért. Nagyon valószínű, hogy a birodalmi gazdasági minisztérium az elkobzott értéktárgyak ellenértékét a milliárdos sarcha fogja beszámítani. Amidőn a gazdasági minisztérium a zsidók vagyonának megdézsmálását husz százalékban állapította meg a milliárdos sarc fedezésére, kezdettől fogva kétségek merültek fel, hogy a pogromok és az árjásítások által előidézett hirtelen zsidó nyomor következtében ez a százalék elegendő lesz a milliárdos sarc behajtására. Az új vagyondézsmá éppen arra irányul, hogy az ebből származó hiányokat pótolja. A beszolgáltatandó értéktárgyak közé tartoznak a jegygyűrűk és a legkisebb emléktárgyak is.

A német politikáról kitűnően informált

Neue Zürcher Zeitung ezzel kapcsolatban a következőket írja:

„Az új zsidóellenes rendelet a helyzet súlyosbítását jelenti. Közvetlenül George Rublee, az eviani bizottság igazgatójának berlini látogatása után úgy látszott, hogy a német kormány enyhíteni szándékszik a zsidóellenes törvények alkalmazását, az enyhítő rendelkezéseket azonban időközben visszavonták. Az újabb súlyosbításnak látszólag az a magyarázata, hogy az Evian-bizottság londoni tárgyalásai, amelyeket az érdekeltek hatalmakkal folytat, lassan haladnak előre és Berlin az új rendelettel nyomást akar gyakorolni a tárgyalások menetére. A rendeletben ezen kívül választ látnak az Egyesült Államokban dúló németellenes tüntetésekre is. Végül pedig a rendelet, amely a zsidó kézben lévő ékszerek és drágakövek elkobzását irányozza elő, világos fényt vet a német pénzügyi és deviza helyzetére.”

ROBERT STRICKER ÉS DR. DESIDER FRIEDMANN KISZABADULTAK A KONCENTRÁCIÓS TÁBORBÓL. Bécsből jelentik, hogy Robert Stricker műszaki tanácsos, az ausztriai cionista mozgalom közismert vezetője, aki az Anschluss előtt alelnöke volt a bécsi zsidó hitközségnek és akit az Anschluss idején a bécsi zsidóság többi vezetőivel letartóztattak és koncentrációs táborba vetettek, a napokban kiszabadult a fogságból. Stricker hosszabb ideig volt a buchenwaldi koncentrációs táborban. Bécsi hír szerint rövidesen Palesztinába költözik.

Egyidejű jelentés közli, hogy dr. Desider Friedmann, a bécsi hitközség volt elnöke, ugyancsak kiszabadult a koncentrációs táborból és a napokban Palesztinába utazik.

A FRANKFURTI HITKÖZSÉG ELNÖKÉNEK HALÁLA. A napokban elhunyt Frankfurtban dr. Julius Blau igazságügyi tanácsos, a német zsidóság egyik legmarkánsabb vezető egyénisége, a frankfurti hitközség első elnöke. Blau dr. egyike volt azoknak a férfiaknak, akik éveken át nemcsak saját hitközségük, hanem az egész németországi zsidóság sorsának irányításában résztvettek.

Olaszország

Gigli az amerikai zsidók ellen izgat

Rómából jelentik, hogy Benjamino Gigli, a világhírű tenorista, amerikai turnéjáról visszatérve, kijelentette a Corriere Padano című olasz lap munkatársának, hogy az amerikai zsidók magatartása, amely európai hittestvéreiknek az amerikai munkásság számájára való favorizálásában nyilvánul meg, nagyfokú elégedetlenséget vált ki. A közeljövőben bizonyos fajtájú polgárháború támadhat ebből a kérdésből.

Argentina

ZSIDÓK GRAN-CHACOBAN. A Buenos Airesben megjelenő El Diario Israelita című zsidó lap jelentést közöl a Gran-Chacóban élő zsidókról. A jelentésben többek között ezeket közlik: Gran-Chaco Argentina egyik legnagyobb

Én puder-alapul is szolgálok!

Eucerit tartalma által a NIVEA mélyen behatol a bőr pórusaiba, nem hagy zsíros fényt maga után és elősegíti a bőr lélegzését. Ezenkívül a NIVEA-krém megóvja a bőr bársnyosságát és rugalmasságát.

NIVEA-krém dobozban és tubusban.

Mint a frankfurti hitközség elnöke, tagja volt a Reichsvertretung és a poroszországi zsidó hitközségek szövetsége központi tanácsának és a Hilfsverein központi vezetőségének. Kitűnő ismerője volt a németországi zsidó jótékonyági intézményeknek és a keleti zsidóság szükségleteinek, aki általános zsidó szervezetek munkájában is résztvett. Így több, mint harminc éven át tagja volt a Jewish Colonisation Association (ICA) központi tanácsának, legutóbb pedig alelnöke volt a szervezetnek. Az ICA ülésén a dél-amerikai kolonizációs kérdések és a kelet-európai mezőgazdasági és kulturális viszonyok referense volt, ezen kívül a vándorlási problémáknak és a szövetkezeti hitel kérdésének is kitűnő ismerője volt. Részt vett az ICA palesztinai ügyosztályának, az EMICA-nak, továbbá a báró Rotschild által alapított PICA-nak a munkájában is. Két évvel ezelőtt a PICA megbízásából végiglátogatta a palesztinai kolóniákat.

ták, akik az ottani zsidó lakosság büszkesége, voltak az elsők, akik vegyes gazdasággal foglalkoztak. A városokban túlyomó a zsidó kereskedő elem, de nagyszámu zsidó iparost is találhatunk. A chacoí zsidó lakosság száma többezerre tehető. Igen fejlett társadalmi életet élnek és mintaszerű iskolák, több cionista egyesületük, saját sportpályákkal rendelkező sportklubjuk van.

Jugoszlávia

ZSIDÓ KÜLDÖTTSEG CVETKOVICS MINISZTERELNÖKNEL. Dragisa Cvetkovics, jugoszláv miniszterelnök és belügyminiszter, kihallgatáson fogadta a jugoszláv zsidóság vezetőinek küldöttségét, névszerint dr. Friedrich Pops-ot, a zsidó hitközségek szövetségének elnökét, dr. Dávid Albala alelnököt és Simes Spitzer szövetségi főtávkárt. A küldöttség ismertette a miniszterelnök előtt azokat a kérdéseket, amelyek a jugoszláv zsidóságot érintik. A miniszterelnök messzemenő megértést tanusított a jugoszláv zsidók problémái iránt és hangsúlyozta, hogy a zsidók mindig barátokra és segítő-társra fognak találni benne.

CION BÖLCSEINEK JEGYZÖKÖNYVE SZERBÜL. A Balkán című antiszemita lap kiadásában most jelent meg szerbül Cion bölcseinek jegyzőkönyve. A szerb kiadást Németországból finanszírozták.

Litvánia

LITVANIA ELISMERI A ZSIDÓK JOGAIT PALESZTINARA. Mironas litván miniszterelnök kihallgatáson fogadta dr. Jakov Hoffmann, a litvániai cionisták egyik reprezentánsát és a beszélgetés során, amely a zsidókérdésről folyt, a miniszterelnök kijelentette, hogy a litván kormány elismeri a zsidók jogait Palesztinára és a litván nép rokonszenvvel kíséri a zsidó nemzeti aspirációkat.

Dél-Afrika

A DÉLAFRIKAI KORMÁNY NEM SZÁNDÉKSZIK ZSIDÓELLENES TÖRVÉNYEKET BEVEZETNI. Erihk Louv nacionalista képviselő és volt párizsi követ, törvényjavaslatot nyújtott be a délafrikai parlamentbe a bevándorlás és idegen ellenőrzés ügyében. A javaslat tárgyalása során Louv kijelentette, hogy javaslata a további zsidó bevándorlás megakadályozását célozza, mert a zsidók beözönlése faji problémát idéz elő azáltal, hogy a zsidók nem tudnak asszimilálódni.

Stuttaford belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kormány semmiképpen sem fog magáévá tenni olyan politikát, amely kifejezetten a zsidók ellen irányul. A nem kívánatos zsidók ellen a fennálló bevándorlási törvények alapján megtette a kormány a szükséges intézkedéseket. Miután Hofmeyr közoktatásügyi miniszter is a javaslat ellen foglalt állást, a vitát elnapolták.

— Zürichi árfolyamok (március 4.): Márka 176.60, holland forint 233.75, dollár 440.—, font 20.625, francia frank 11.66, olasz lira 23.15, csehkorona 15.06, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.—, belgas 74.025.

A zsidó nép felelete,
a zsidó öntudat vállalása,
a zsidó jövő záloga:

A sékel!!

HIREK

A negyedszer rehabilitált dr. Schacht

Berlini hivatalos jelentés szerint Hitler felszólította dr. Schachtot hogy a német Birodalmi Bank élén éveken keresztül betöltött elnöki pozícióját ismét foglalja el, ugyanakkor dr. Funk addigi bankelnököt rövid uton menesztették. Annakidején részletesen beszámoltunk arról, hogy Schacht dr.-nak két hónappal ezelőtt (eztúttal harmadszor) azért kellett lemondania, mert nem vállalta a felelősséget azért a pénzügyi politikáért, amelyet a súlyos gazdasági helyzetben levő Németország pénzügyeinek vitele érdekében a német kormány párt, enyhén szólva forradalmi közgazdasági kezdeményeztek. Ezeknek a közgazdaságnak és közgazdász dilettánsoknak volt a látható feje dr. Funk birodalmi gazdasági miniszter, aki dr. Schachtot a Birodalmi Bank elnöki pozíciójára követte. Dr. Funk he- tekkel ezelőtt nagy buzgalommal fogott hozzá pénzügyi kuruzslásaihoz, azonban sokkal előbb jutott holtpontra, mintahogyan ö maga is gondolta. Hogy még sem mint bukott ember távozik erről a legelő- kelőbb német gazdasági pozícióról, annak az a zseniális ötlet volt az oka, amellyel az agyongyötört német zsidókat utolsó ék- szereiktől, jeggyűrűiktől is megfosztotta. Ezzel a zsidóellenes manőverrel a bankok készpénzkészleteinek teljes kifosztásával és egy kerületi kétmilliárd márkás újabb inflációval tudta csak fedezni a német ál- lamkincstár pénzügyi szükségleteit, cgé- szen addig, amíg a táborában levő dilettáns közgazdász és pénzügyi kuruzslók is észrevették, hogy így egy állam pénzügyeit mégsem lehet vezetni. Ezzel magyarázható hogy Hitler ismét a komoly szakértelem- hez — dr. Schachthoz — fordult, hogy te- gye jóvá azt, amit a pénzügyi kuruzslók pár hét alatt elrontottak. Hogy a német- országi beteg pénzügyi helyzetét Schacht dr., a nemzetközi pénzügyi tekintély, hely- re tudja-e állítani, azt a közel jövő fogja megmutatni.

Kötelező munkaszolgálatot vezetnek be Svédországban. Stockholmból jelentik: A képviselőház elé közelebből törvénytervezet kerül, amely a rendkívüli helyzetre való tekintettel kötelező munkaszolgálatot akar be- vezetni valamennyi 18 és 70 év közötti állam- polgárra. A Svédországban megtelepedett idegenekre is alkalmazni fogják ezt a tör- vényt.

SZERENCSES
Goldschmidt
SORSJEGYEK.

Hetvenegy kolozsvári városi tisztviselő fellebbezést nyújtott be fizetésük leszállítása ellen. A belügyminiszter utasítására a kolozsvári városi tanács a törvénytelenül, il- letve megfelelő képesítés nélkül előléptetett városi tisztviselőket régi rangjukba helyezve vissza, utasította a város tanácsát, hogy az új költségvetési év kezdetén, április elsején az előléptetéssel járó fizetéseket tovább ne folyósítsa. Eleinte úgy látszott, hogy csak pár tisztviselőről van szó, több azonban ki- derült, hogy a belügyminiszter leirata mint- egy 71 olyan városi tisztviselőt érint, akik- nek az előléptetéshez minden joguk megvolt s akik a fizetéslevonás következtében rend- kívül válságos helyzetbe kerültek. A város- házán az a vélemény, hogy a belügyminisz- tert ebben a fontos, egzisztenciális kérdésben tévesen informálták, mert néhány esettől el- tekintve, ezek a tisztviselők már az uralom- változás első évétől kezdve tisztviselői voltak a városnak és szolgálati éveikkel és képzettsé- gükkel törvényes alapon jutottak hozzá az előléptetéshez. Az érdekelt tisztviselők ugyan még nem kapták kézhez a városi tanácsnak fizetésleszállításra vonatkozó határozatát, de máris elhatározták, hogy a határozat ellen az előirt tizenöt napos határidő alatt egyetem- legesen fellebbezést fognak élni a belügy- miniszterhez s ha szüksége mutatkozik, ak- kor a fellebbezést nagyobb küldöttség útján juttatják el a belügyminiszterhez. Abban az esetben pedig, ha kérésüket a belügyminisz- ter nem teljesítené, bírói uton kísérelik meg szerzett jogaik tisztteletbentartását érvénye- síteni.

Leszállítják a kolozsvári kerületi ka- pitányságok létszámát. Értesülésünk szerint a kolozsvári közigazgatási osztály főnöke a napokban megbeszélésre hívta össze a kerü- leti főnököket s ezen a megbeszélésen rész- letesen foglalkoztak a kerületi kapitányságok számának megállapításával és munkakörük kiterjesztéséről is tanácskoztak. A megbe- szélésen elhangzott vélemények alapján az- után az a vélemény alakult ki, hogy a jelen- leg működő kerületi kapitányságok számát le kell szállítani és a felosztott kerületi kapitányságok tisztviselőit a többi kerületi kapitányságok között kell szétosztani, hogy ezek kibővíthessék munkakörüknek megfelele- senek.

Téved, ha azt gondolja, hogy a Diana sós- borszesz-bedörzsölés csakis ott hat, ahol alkalmazták. Alkatrészeit felszivja a bőr és azon keresztül az egész vérkeringés.

Tömeges hazaárulási perek Németor- szágból. Hamburgból jelentik: A néptör- vényszék hazaárulás bűntette miatt halálra ítélte Herbert Izrael Michaelis zsidó férfit. Egy másik vádlottat életfogytiglani börtönre, ötöt pedig 5-12 évi börtönbüntetésre ítél- tek, két vádlottat egy, illetve öt évi szabad- ságvesztéssel sújtottak Csak két vádlottat mentett fel a törvényesség. A vádirat szerint Michaelis kommunista tanokat terjesztett a munkások között. Kémkedett a Blohm und Voss hajógyárban. 1923-ban Michaelist két évi börtönre ítélték szélhámoság miatt. Az- után Svájcba ment, ahonnan 1936-ban tért vissza Németországba. Annak dacára, hogy egy sógora ezer fontot bocsájított rendelkezé- sére, inkább kémkedni kezdett a köztársasá- gi Spanyolország javára. Azután merényle- teket és gépmobilitásokat készített elő, érte- süléseket próbált beszerezni a német hadi- hajók mozdulatairól és az új egységek épít- éséről. Michaelis beismert minden ellene fel- hozott vádat.

Nézz meg feltétlenül, mert ilyen szépet ugysem láthat minden nap!
VIVIAN ROMANCE
Leláncolt asszonyok
című filmben. A ROYAL slágermozgó bombasorozatának első filmje.

Vacsora Párizsban Tatarescu tiszteje- tére. Párizsból jelentik: A Cercle Entrealiés termében tegnap vacsorát adtak Tatarescu román nagykövet tiszteletére. Vergnet tá- bornok, a volt romániai francia frontharco- sok elnöke, Leprovost de Launay párizsi polgármester, Pammetier, a „Románia bárá- tai“ parlamenti kör elnöke, Louis Marin, a „Franciaország-Románia“ szövetség elnöke beszélték és mindannyian méltatták Tata- rescu nagykövetté való kinevezésének nagy erkölcsi és politikai fontosságát. A volt ro- mán miniszterelnök köszönetet mondott a dicsérő szavakért és kijelentette, hogy ez a rokonszenv-megnyilatkozás szerencsés be- vezetése annak a küldetésnek, aminek Pá- rizsban eleget akar tenni a nemzetközi paci- fikálás és összhang érdekében.

A kisenevi tábla ítélete a „Dacia“ bank visszaélési ügyében. Chisinauból jelentik: Az itteni tábla tegnap hirdetett ítéletet a iasi Dacia bank vezetői által elkövetett vissza- élések ügyében. A verdit a következő: Alexandru Stern bankigazgató egyévi börtönbüntetést kapott és 5000 lej bírság meg- fizetésére ítélték, Rosenthal cégjegyzőt hat havi elzárásra ítélték és Alexandru jogi ta- nácsadót ugyancsak hat havi börtönbüntetés- sel sújtották. Solo Klecner és Manasse Spiegler felmentették. Stern és Rosenthal 3 millió lej kártérítés megfizetésére is köte- lezték a bank betéteseinek javára.

Ha gyomrát elrontotta, igyék azonnal egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert ez az emésztőcsatorna tartal- mást gyorsan feloldja és biztosan levelezi, a bélműködést elrendezi, az anyagcserét foko- zza és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Titkos játékbarlangon ütött rajta a bucaresti ügyészség. Bucarestből jelentik: Paul Voiculescu-Quintus ilfovi ügyész teg- nap egy újabb titkos játékbarlangban tartott házkutatást. A Rozelor uca 28 szám alatt Al. Lupescu asszony lakásán folyt nagyban a szerencsejáték, amikor a hatósági közegek rajtaütöttek a játékosokon. Több játékost le- tartóztattak.

Gyorsirási szaktanfolyamok
román, német, magyar nyelven azonos, legmodernebb módszerrel.
Beiratkozások minden este 7-8 óra között Str. Berde 2. II. em., ajtó 14.

GALLIA
UJ ANYAGOT HOZ FORGALOMBA!
NOVOLÉNE SZÖVET
FINOM, ELEGÁNS, PRAKTIKUS
Szenzációs árak!

Gallia
CLUJ, STR. GENERAL NICULCEA No. 2
FIÓKOK AZ ORSZÁG ÖSSZES JELENTŐSEBB VÁROSAIBAN

Életfogytiglani kényszermunkára ítétek egy házaspárt, mert élve temették el gyer- meküket, Kisenevből jelentik: Megdöbbentő ügyben ítélezett a büntetőtábla. Constantin Nani és felesége, Berizari Anna, Baicoi köz- ségbeli lakosok voltak a bűnper vádlottjai. Az elvetemedett házaspár a legbestiálisabb módon meggyilkolta egyéves gyermekét, a kis Timoteit. A gyermeket kivitték a falu határába, ahol többször fejbeverték és a kis- fiu még élt, amikor elásták. A borzalmas bűntény úgy derült ki, hogy csak vékony földréteget hánytak a gyermekre és a falu- beli kutyák kikaparták a holttestet, amelyet szétrágtak. A bíróság az elvetemedett szü- lőket életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

Felhívás
tanoncielvétel ügyében

Erdély több városában működő tanoncot- honainkban március hó folyamán 30 fété- hely kerül betöltésre. A felveendő növendé- kek közügyességük és hajlamaik figyelem- bevétele mellett egyes speciális ipari szak- mákban kerülnek elhelyezésre. Felvételiüket kérhetik 14. életévüket, de 16. évnél nem idősebb, legalább 4 elemi iskolai végzettséggel bíró, ipari kiképzésre alkalmas fiúk, akiknek állampolgárságát a revízió el- ismerte. Felvételi kéresek március 15-ig az Árva- gondozó Központjához, Cluj, Str. Paris 36. intézandók, a hozzátartozók azon nyilatko- zatával együtt, hogy az előirt minimális fel- szerelésről gondoskodnak és a növendékek el- látásáért az önköltségek egy részét, havt 250-400 lej viselik. Arva és szegénysorsu növendékek költségeit az illetékes helyise- portok, vagy hitközségek indokolt esetben vállalják. Cluj, 1939. március 3. Erdélyi Zsidó Árvagondozó

SZERENCSES
Goldschmidt
SORSJEGYEK.

Olaszország cáfolja, hogy Dzsibuti meg- támadására készülne

RÓMA, március 4. A Stefani jelentik: Diplomáciai körökben megcáfolják a kül- földi demokrata sajtóban állítólag napvilá- got látott azon hírt, hogy a Földközi ten- geren husz német hajóból álló buvárnaszád cirkál, valamint azt a hírt, hogy Olaszor- szági csapatmegerősítéseket küldött Libiá- ba. A Stefani szerint Olasz körök cáfolják azt a külföldön elterjedt hírt is, hogy az olaszok Dzsibuti megtámadására készül- nek.

Pehelykönnyű, orvosilag elismert
gyógycipők
viszér, lúdtalp és bokasüllyedésnél, valamint áldott állapotban levő anyáknak. KOHN ISTVAN belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1.

Ügyvédi hír. Dr. Schwartz Vilmos ügy- véd irodáját áthelyezte Calea Regele Ferdi- nand 22. szám alá. I. emelet. Telefon 20-66.
Chamberlain fát vág. Londonból jelen- tik. Chamberlain legújabb kedvenc idetöltése a favágás. A miniszterelnök, aki hetvenedik életéhez közeledik, mindig nagy termé- szetbarát volt. A hétvégi szünetek alatt gon- dosan tanulmányozza a chequersi kastély ősi parkjának évszázados faóriásait. Nem- rég a kewi királyi fűvészkert leghíresebb „faorvosát“ hívta, hogy tudományos műtét- tekkel hosszabbítsa meg több régi, korhadt japán tölgy életét. A szabadban a fák között töltött idő adta a miniszterelnöknek azt a gondolatot, hogy milyen egészséges test- mozgás a favágás és fűrészelés, ami tudva- levőleg Gladstonnak, a Victoria-korabeli nagy államférfiúnak kedvenc testgyakorlása és hosszú életének egyik titka volt.

Az es- ger Ede- nial me- aki szer- a tanév- Fia r. t. bácsijátó rayonké- ada az- alakítás- Józsi, F- hármán- zetől A- elején m- tökével- lelkién- schlig f- nyeket- dula egy- 5 krajcá- zentált- így hang- schlig-r- ábrázoló- vény fel- cárt“.
Kohn Jo-
A réa- jegyével- riuknak- nyalánk- megszór- gatoság- A hitet- ság azo- adónak- tanköny- rázólogé- rököt“- ket nem- Minde- aláírásá- lyet a- megsem- miniatü- kapott- gyobb- zott: „- iskolai- 10 kraj- Zoltán- tartozó- t-nak (- marach- Kupfer- szöveg- mann I- o. t. és- a részv- voltak- perált- ján sze- zálog-fé- ellenébe- Mánd- igazgat- igazgat- tuk egy- zetek é- és a pé- A ta- táján r- igazgat- rozta e- barátu- lék- és- rében- hitelke- nevezet- Mint- elveink- vállalat- keztebe- seknek- séggel- évtized- gunk a- ben ig- vált és- funkció- tein.
A fé- pokban- abban- magána- sere ál- le. ur ug- tárcájá- feladni- kozott- vezérig- litott:
— N- egy fo- hagyta-

Az én részvénytársaságom

(Egy puimi slachmonesz története)

Iria: MEZEI BÉLA

Az egész dolog úgy kezdődött, hogy Berger Ede, néhai barátom (jelenleg a volyn-mai mezőkön várja szegény a feltámadást), aki szenvedélyes számológépa-gyűjtő volt, a tanév elején 500 darab Gotschlig Ágost és Fia r. t. féle számológépa-kapott a nagybácsijától, aki a Gotschlig-cégnek valahol rayonképviseelője volt. Az 500 számológépa-adta az impulzust a részvénytársaság megalakításához, amelynek e sorok írója, Kohn Józsi, Friedmann Béla és még ketten, vagy hárman voltunk a pénzügyi és szellemi vezetői. A részvénytársaság mindjárt a tanév elején megalakult egy békebeli korona alapítvánnyal, amelyet Kohn Józsi adott át nagylelkűen a részvénytársaság céljaira. A Gotschlig féle cédlak felhasználásával részvényeket bocsájtottunk ki. Minden számológépa egy-egy részvény volt, amely békebeli 5 krajcár, teljesen befizetett üzletrészt reprezentált. A részvény szövege elől körülbelül így hangzott: „Marha, miért nem iszol Gotschlig-rumot?” az ismert, néhai Ujházi Edét ábrázoló illusztrációval; hátul: „Ezen részvény felmutatójának azonnal fizetünk 5 krajcárt”. Aláírás: Mezey Béla vezérigazgató, Kohn Józsi ügyvezető igazgató.

A részvénytársaság a legszebb kiállítások jegyében kezdte meg sikeres működését. A fiuknak ceruzára, tintára, iskolaszerekre és nyálankóságokra állandóan pénz kellett. Ha megszorult a fiu, akkor eljött a bank igazgatószobájához és 10-20 krajcár hitelt kért. A hitelt kellő fedezet ellenében az igazgatószobán rendelkezésére bocsájtotta az adósnak. A fedezet rendszerint valamelyik tankönyv volt. Hittankönyvet, mértant, ábrázológeometriát, szótárt mint „non valeur-eket” megvettél utasítottuk vissza. Ezeket nem fogadtuk el fedezetnek.

Minden kölcsöntevő tartozott sajátkezi aláírásával ellátott kötelezvényt adni, amelyet a kölcsön visszafizetése alkalmával megsemmisítve (az ezen célra vásárolt kis miniatűr lyukasító felhasználásával) visszakapott. A kötelezvény szövege kisebb-nagyobb módosításokkal körülbelül így hangzott: „Alulírott elismerem, hogy a Polgáriiskolai Takarékpénztár r. t.-től a mai napon 10 krajcárt kölcsönképen felvettem: Leitner Zoltán IV. p. o. t.”, vagy: Igazolom, hogy tartozok a polgáriiskolai takarékpénztár r. t.-nak (Ez az r. t. megjelölés a világot sem maráthatott ki a szövegből) 10 krajcárral, Kupfer Miksa II. p. o. t., esetleg ugyanez a szöveg más és más aláírással. Például: Ullmann István I. p. o. t., Fried József III. p. o. t. és így tovább. Mint látni méltóztatnak, a részvénytársaságnak igen előkelő üzletfelei voltak és a részvénytársaság kitűnően prosperált. Kamatot elég sulyos üzleti elv alapján szedtek, mert a kötelezvényt és a kézzizálog-fedezetet 5 krajcáronként 6 krajcár ellenében adtuk vissza.

Minden nap, az utolsó becsengetés után, igazgató és padtársammal: Kohn Józsival igazgatósági ülést tartottunk és rovacsoltuk egymást. Nála voltak a kézzizálog-fedezetek és kötelezvények, nálam a részvények és a pénz.

A tanév elején megindult üzlet Chanuka táján már oly szépen prosperált, hogy az igazgatóság egy fiókintézet létesítését határozta el a IV. elemiben, amelyet Weiss Feri barátunk Dezső nevű öccse igazgatót juttatott el és fizetés ellenében az elemisták körében. Itt azonban szigorúan vigyáztunk a hitelkeretre, amely az 5 krajcárt még ugynevezett indokolt esetben sem léphette túl.

Mint fentiekből kiderül, igen reális üzleti elveink voltak és ennek köszönhetően, hogy vállaltunk a chanukai kvitli-szezon következtében felmerült nagyarányú hiteligenléseknek is kiválóan megfelelt. Jogos büszkeséggel mondhatom, immár majdnem három évtized távlatából, hogy részvénytársaságunk a polgári és elemi iskolai ifjúság körében igen jelentékeny közgazdasági faktorrá vált és felbecsülhetetlen nemzetgazdasági funkciót töltött be tevékenységének területén.

A félelmi bizonyítvány-kiosztás előtti napokban a részvénytársaság vezérigazgatója abban a megtiszteltetésben részesült, hogy magának az osztályfőnöknek is rendelkezésére állhatott egy komolyabb összegű hitel. Weiss Jakab számtan-tervezett tanár ur ugyanis egy napon otthonhagyta a pénztárcáját és egy sürgős ajánlott levelet akart feladni. Az uccán egész véletlenül összetalálkozott a Polgáriiskolai Takarékpénztár r. t. vezérigazgatójával, akit váratlanul megszólított:

— Nincs nálad fiam véletlenül 15 krajcár egy fontos levelet akarok feladni és otthonhagytam a pénztárcámat.

A vezérigazgató boldogan csörgette nadrágzsebeit:

— Dehogyan nincs, Tanár ur kérem, tessék parancsolni...

Vezérigazgatónk ez alkalommal sulyos mulasztást követett el a részvénytársaság üzleti szabályzataival szemben. Minden kötelezvény, kézzizálogfedezet mellőzésével nyújtotta át a kölcsönt Weiss tanár urnak. Mentésére szolgáljon, hogy ebben az időben a vezérigazgató ur még rövid nadrágot hordott és mindössze 12 éves volt.

A Weiss tanár-urnak nyújtott nagyobbarányú kölcsön aztán valóságos részvényvásárlási lázt idézett elő az iskolában, Weiss tanár ur ugyanis elég vigyázatlanul, egy számtan óra alatt az egész osztály személtára és fülehallatára adta meg vezérigazgató urunknak a kölcsönt. Az óra végén az osztály megrohanta a vezérigazgatót, akiben volt elég lélekjelenlét azt mondani az osztálynak:

— Láthatjátok most már ti is, ha nem vagytok vakok, hogy a tanár ur is igénybe veszi egyszer-egyszer a mi bankunkat, ha megszorul pénz dolgában...

A vezérigazgató ur e kijelentésére Friedlaender Sándor osztálytársunk agilis vezetése mellett még aznap egy nagyobb tőkés-csoport, mondjuk: konzern alakult, amelynek kimondott célja a Polgáriiskolai Takarékpénztár részvényeinek vásárlása és gyűlmölcsötetése volt, aminek következtében a Purim előtti héten az r. t. alapítókéje elérte a 17 koronát.

Egy kora tavaszi délután Kohn Józsi, Weiss Feri és én találkoztunk adunk egymásnak az osztályban óra előttre, hogy fontos és halaszthatatlan bankügyeket intézzünk el. Mikor beléptünk az osztályba, legnagyobb meglepetésünkre ott találtuk Rosenzweig Marcit, népiesen „Cingut”, aki kisírt szemekkel szomorkodott a padban. Kohn Józsi rászólt:

— Mj baj Cingu? Mit csinálsz itt?

Cingu könnyek között adta meg a választ: — Beheteheg... a mamám... nagyon beheteheg... a mamám és nem tudott ebédet főzni és nem is ebédeltem...

A rideg bankemberek össznézték... Az ügyvezető igazgató a vezérigazgatóra, a vezér az igazgatótanács elnökére... A sűrű pislogásnak az lett a következménye, hogy Weiss Feri leszaladt a templom sarkán levő Karfunkel-féle üzletbe és pár perc múlva megrakodva tért vissza. Három ruszlit (sok-sok hagymával), háromért szalámit, három dobost és két zsemlyét hozott és odaadtuk Cingunak.

— Egyél Cingu...

Szegény Rosenzweig (ő is hősi halottja lett a világháborúnak) egy kicsit szabadkozott, nem akarta elfogadni a rögtönzött ebédet. Weiss Feri azonban erőlyesen rákiabált: — Ne marháskodj Cingu, mert megpofozlak...

Erre az erőlyes kijelentésre Cingu nekilátott a kosztolásnak és jóízűen muffed... Mikor pedig meg akarta köszönni nekünk a szivességet, már csak hült helyünket találta... kilantunk az osztályból.

A Purimot megelőző héten egy késmárki fiu volt a soros vigyázó. Stern Arminnak hívták, osztályfőnökünknek. Weiss tanár urnak szegri-végre távoli rokona volt, aki roppant buzgón és lelkiismeretesen látta el hivatalát. A fiuk hétközbeni magaviseletéről minden egyes kis kihágás esetén pontokat jegyzett be a vigyázó a magaviseleti könyvébe és azt hetenként egyszer, az ugynevezett

Ha léghuzatba kerül...

Ez az ur léghuzatban áll. Ha nem dörzsöli be magát Carmol*-val, hogy elejét vegye esetleges gripának, hűlésnek, vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog járni.

* Carmol a legjobb bedörzsölőszert meg-hűtés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

osztályfőnöki órán fel kellett olvasnia. Egy két pont esetén a tanár ur semmit sem szólt. Háromtól öt pontig csak csóválta szeliden a fejét és rosszálón nézett a vádoltára. Öt ponton túl már kihallgatás, kivizsgálás és morálpredikáció következett bezárással, külön írásbeli büntetéssel és hasonló iskolai fegyelmezési módszerekkel.

Mikor a vigyázó Kohn Józsi nevéhez ért, nyolc pontot mondott be, velem kapcsolatban pedig tizenegy pontot. Weiss tanár ur ijedten kapta fel a fejét és várakozólag, kérdőleg nézett rám. En megsemmisültem, magamba roskadtan hallgattam és nem feleltem a tanár urnak. Helyettem a vigyázó adta meg a választ:

— Tanár ur kérem, Mezey, Kohn József, Weiss Ferenc, Friedmann Béla és még egy páran valami részvénytársaságot csináltak, folyton ordítanak, részvényeket árulnak, nem lehet velük bírni... Mezey még azt is mondta, hogy a tanár ur is vett tőle fel kölcsönt, az ő bankjából...

A drága Weiss tanár ur ijedten és elszörnyedve kapta fel a fejét... Micsoda? Részvénytársaság? Részvények? Bank?

— Gyere ki Mezey!

A vezérigazgató „ur” megszeppenve bujt elő a jobbszél első padjából és állt fel a tanári katedrára.

— Add elő a pénzt.

Szegény vezérigazgató megsemmisülve kórtorta elő a „safe depositból” (a nadrágzsebből) a részvénytársaság összes vagyonát: 17 koronát és valami 28 krajcárt. El kellett mondanom a részvénytársaság megalakulásának körülményeit, át kellett adnom a társaság összes könyveit (egy háromkrajcáros noteszt), de legfőképpen a kézzizálog gyanánt szolgáló iskolatársaim tankönyveit és tanzsereit. Ott álltunk valamennyien Weiss tanár ur előtt, megörnyedve a szörnyű büntudattól és megsemmisülve a reánk várakozó büntetés nagyságától.

Weiss tanár ur haragosan mérte végig az egész igazgatótanácsot és így szólt:

— Az egész-banda délután 4-ig be lesz zárva, a részvénytársaságot feloszlatom, a pénzt pedig elkobozom és majd a tanári konferencia fog dönteni, hogy mi lesz az „igazgató urakkal” és a pénzzel.

Délután Kohn Józsi szállásán gyűltünk össze, hogy tanácskozzunk a teendők felől. Biztosra vettük, hogy kettőt-hármat közülünk eltávolítanak az iskolából. Kétsébeesetek, szomorúak és lehangoztak voltunk. Aztán halkán tanácskoztunk, szinte félve mondtuk ki a szavakat és szent esküvel fogadtuk meg egymásnak, hogy soha az életben nem fogjuk senkinek sem elmondani, hogy mit határoztunk...

Mint hogy barátain nem adtak feloldást a harminc év előtti eskü alól, legnagyobb sajnálatomra nem közölhetem, hogy miben állapodtunk meg. Csak annyit árulhatok el, hogy este nyolc óra tájban testileg felkerestük lakásán Weiss tanár urat, aki majdnem mosolyogva fogadta az igazgató-ság tagjait. A vezérigazgató volt a küldött-ség szónoka, aki körülbelül így fejezte ki a feloszlattott Polgáriiskolai Takarékpénztár r. t. vezetőségének utolsó határozatát...

— Tetszik tudni tanár ur kérem, ha már ugysis feloszlatták a bankot, legalább most, hogy Purim jön, adhassuk neki a pénzt, mert nagyon szegények, a mamája beteg és a héten egyszer nem ebédelt. De mi nem akarjuk, hogy ő megtudja... legyen olyan jó a tanár ur valamiképpen elintézni, hogy a pénz hozzájuk jusson és tessék szives lenni nekünk megbocsájtani és ne tessék kicsapatni bennünket... mert most ugysis Purim jön és miért lenne a tanár ur olyan antiszemita, hogy kicsapasson bennünket... elég antiszemita volt ugysis Hámán és őt is felakasztották és mi megígérjük a tanár urnak, hogy többet nem csinálunk bankot és az egésznek Berger az oka, mert neki volt olyan sok Gotschlig-rum cédlája...

Weiss tanár ur hidegen bocsájtott el bennünket:

— Nem fognak benneteket kicsapni, de év végére valamennyien kevésbé szabályszerűt kaptok magaviseletből...

Weiss tanár ur azonban nem mondott igazat... Weiss tanár ur direkt csak murizott velünk, mert az év végén mindegyik igazgatónak és főrészvényesnek „példás” jegye volt magaviseletből és a vezérigazgató harminc év múlva is szeretettel és hálával eltelten gondol a szigorú osztályfőnök urra, aki mindig csak a jót váltotta be ígéretei közül és sohasem a rosszat.

Joszéf Trumpeldor

Adar 11.

Hős volt, harcolt és elesett — — —
S a földet hívta utolsó szavával,
A földet, melyre szive vére hullt — — —
S a szeme, ahogy lassan elborult
Felitta még és elvitte magával
Színét az égnek, Cion égének!
Ne hulljon könny és ne sírassa ének,
Mert hős volt, ki harcolt s elesett
Joszéf Trumpeldor.

Ott állt a halmon és várta a halált...
Lelkét csend és boldog, nagy béke;
Mosolygott tán s a szive muzsikált
S hogy ráborult a zsidó égnek kékje
Háló szemével, Uram, mit látott?
Egy ebrédő, egy új, egy gyönyörű világot!
Egy népet, mely a Földhöz visszatér...
S ahogy szívéből lassan folyt a vér,
Érezte tán, hogy nem hal meg hiába
Joszéf Trumpeldor...

Hős volt, harcolt és elesett — — —
S a „Lét halmának” hívják a helyet,
Hol hős lelkét az Urnak visszaadta.
Ne hulljon könnyünk, ne sírjunk miatta,
De hol dobog csak szerte a világon
Egy zsidó szív, az mind, mind odaálljon
Sirja köré, Tel Chaiban odafent...
S egy vágy, egy cél, egy szent, nagy akarat
Fakadjon ott, a zsidó ég alatt!
Testvérként álljon ottan mind a nép...
Ez volt a végső, legutolsó kép
Halott szemével amit felfogott
Joszéf Trumpeldor.

LENGYEL MIKLÓS.

Egyszerű falás

Adar 15-re

Ma vidámnak kéne lenni,
Nagy vidámnak kell ma lenni,
Enni, inni, énekelni...

De hogy legyünk mi vidámnak,
Ha a szívünk csupa bánat
S mindenütt új Hámán támad?..

Isten-Ur, ki ülsz a mennyben,
Népek sorsa a kezében:
Könyörülj meg Izraelben.

Add, hogy legyen ez az ünnep
Nékünk igaz öröm-ünnep
Minek sziveink örülnek.

Legyen áldás, legyen béke,
Háborúknak legyen vége,
Ember-embert fel ne falja,
Inkább egymást vigasztalja...
Purim legyen, vidám óta
Erre várunk oly rége óta,
Várunk, várunk, egyre várunk...
Hogy lesz újra erős várunk
Uristen, ott fent az égbe
Könyörülj meg rajtunk végre.
Amen.

LENGYEL MIKLÓS.

BÁNSÁGI ÚJ KELET

Bánsági szerkesztőség és kiadóhivatal címe: FRIED MIKSA Timisoara IV.
Spl. T. Vladimirescu 24. Telefon 27-10

Az aradi egyesült zsidó nőegyletek az aktív átképzés szolgálatában

Arad, március 4. (Az Új Kelet tud.) Az aradi Zsidó Nőegyletek szociális bizottsága a közelmúlt napokban értekezletet tartott és ezen az időszerű teendőket tárgyalta meg. Annak idején már megemlékezünk arról, hogy a neológ és az orthodox nőegyletek közös tevékenységet kezdenek azzal a céllal, hogy az összehangolt munkával nagyobb és hatályosabb eredményeket érjenek el. Ennek az együttműködésnek kapcsán merült fel most két kérdés, amely egyaránt érinti a zsidóságnak egy orthodox, mint neológ rétegét.

Az értekezleten mindenekelőtt azt vitatták meg, hogy milyen gyakorlati lépéseket tehetnének annak érdekében, hogy azok a zsidó ifjak, akik ipari pályára akarnak menni, vagy akik számára az ipari pálya lenne a legjobb megoldás, megfelelő kiképzést nyerjenek. A megbeszélések eredményeképpen az a terv alakult ki, hogy a nőegyletek tagjainak részvételével összeírják azokat a zsidó gyermekeket, akik a múlt évben, vagy a közvetlenül ezt megelőző esztendőben végezték el az elemi hetedik osztályát. Az összeírás során megállapítják, hogy ezek a végzett ifjak milyen pályára mentek, illetőleg mentek-e egyáltalán valamely pályára és ha igen, akkor milyen kiképzésben részesültek. Egy másik lényeges pontja ennek az összeírásnak az, hogy a gyermekeket megkérdeik, hogy milyen pályára iránt lenne hajlamuk és ennek megfelelően igyekeznek majd őket iparosoknál elhelyezni.

Szemelvények a bánsági antiszemita német sajtóból

Temesvár, március 5. (Az Új Kelet tud.) A Bánságban az utóbbi hónapokban újult erőre kapott a németnyelvű antiszemita sajtó. Míg a román lapokban csak elvétve, a magyar lapokban pedig egyáltalán nem, addig a német napilapokban egyre gyakrabban találkozhatunk teljesen burkolatlan, kifejezetten antiszemita célu és irányú cikkekkel. A „Banater Deutsche Zeitung”, amely eddig a mérsékelt hitlerista irányhoz tartozott, átvette a szász lapok szellemét és szinte rendszeresítette az antiszemita cikkekkel. Két héttel ezelőtt nagy riport jelent meg a fenti lapban a temesvári gyógyszerárak multjáról és a riport szerzője végül arra a megállapításra jutott, hogy a sváb gyógyszerészek a zsidó konkurrencia harácsolása miatt nem tudtak vagyont gyűjteni. A lap egyébként majd egy héten át folytatódó cikksorozatát közölt ismeretlen szerző tollából a „magyar zsidókról”. A cikkek megállapításaihoz képest az Imrédy-féle zsidótörvény ismert indokolása csak enyhe tündérmese. Helyi vonatkozású konkluzióit abban csúcsosította ki az ismeretlen szerző, hogy a bánsági sváb tömegek, sőt az egyedek is szerencsére már emberemlékezet óta távolartották magukat társadalmi és gazdasági téren egyaránt a zsidó veszedelemtől és így a zsidóság romboló hatása nálunk nem is érvényesülhetett. Sajnálatra méltó tény azonban — kesereg a cikkíró — hogy egyes gazdasági ágakban a közvetítő kereskedelem révén sváb kereskedők elvétve mégis kénytelenek voltak együtt dolgozni a zsidó érdekekkel, bár jól tudták, hogy ez milyen veszélyt jelent számukra.

Itt említjük meg, hogy az Eugen de Savoya-uccai német könyvkereskedés kirakataiban a zsidó vezetőknek minden tiltakozása ellenére még ma is ott diszeleg a Stürmer legfrissebb példánya, amelynek ismert képeit naponta hatalmas tömeg bámulja. Az ipari szindikátus, mint háztulajdonos már több ízben felszólította bérlőjét, hogy vonja be kirakataiból a propaganda-képeket, a német könyvkereskedő azonban ezt a kívánságot éppoly kevéssé respektálja, mint a hatósági rendeleteket.

Tatarozási kölcsönre van szükségük a temesvári háztulajdonosoknak

Temesvár, március 5. (Az Új Kelet tud.) Már beszámoltunk arról, hogy a legutóbbi közegészségügyi offenzíva során a hatóságok súlyos tatarozási kötelezettségeket róttak a temesvári háztulajdonosokra. Annak idején maguk a háztulajdonosok is elismerték a tatarozások szükségességét, de már eleve bejelentették, hogy azok végrehajtására nem rendelkeznek megfelelő tőkével. Azóta az illetékes hatóságok nagyrészt belátták, hogy az elrendelt tatarozási munkálatok végrehajtása a háztulajdonosok erején felül áll és mindeddig ma már az a helyzet, hogy a háztulajdonosoknak saját érdekében is mielőbb el kell végeztetniük a tatarozási munkálatokat. Az újonnan épült házak révén megnövekedett a kínálat üres lakásokba és így azok a háztulajdonosok, akik nem tudnak kifogástalan állapotban lévő lakást felajánlani, lakó nélkül maradnak.

A háztulajdonosok egyesülete is felismerve a tatarozás szükségességét és ezért felmerült az a terv, hogy a tőkével nem ren-

delkező háztulajdonosok számára hitelintézetet létesítenek. Ez az intézet olcsó kamattal mellett folyósítaná a tatarozásra szükséges kölcsönt, amelyet a háztulajdonosok egyesülete erkölcsi súlyával is biztosíthatna az anyagi garanciákon kívül. A hitelintézetek ugyanis csak egészen kivételes esetekben folyósítanak kölcsönt a nagy adóval megterhelt házakra és még ezek a kölcsönök is sokkal drágábbak, mint amelyet a létesítendő hitelintézetek nyújthatna. Ezért a háztulajdonosok egyesületében széleskörű akció indult a már régen tervezett hitelintézet mielőbbi megvalósítására.

A hitelintézet tervét élénk érdeklődéssel kíséri a temesvári iparostársadalom is, amelyet közvetlen érdekek fűznek a háztulajdonosokhoz. A tatarozási kölcsönök kibocsátása révén ugyanis jelentékeny munkamenységhez jutnak az építőipar különböző szakmái is, amelyek eddig ugyancsak megérezték a háztulajdonosok többségének tőkehiányát.

Temesváron már e hó folyamán befejezik a bíróságok az összes állampolgársági ügyeket

Temesvár, március 5. (Az Új Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium rendelete alapján a temesvári bíróságok is meggyorsították az állampolgársági ügyek eljárásait. A városi járásbírósághoz tartozó ügyek egyébként is jelentéktelen kivétellel mind befejeződtek, a felsőbb fórumok előtt azonban számos ügy fekszik még elintézetlenül. Ezek részint a magánfél, részint pedig az ügyészség fellebbezése folytán kerültek a felsőbb bíróságok elé, ahol már hosszadalmasabbá vált az eljárás.

Egyelőre még csak hozzávetőleges képet sem lehet kapni a temesvári bíróságok hatáskörében tárgyalt állampolgársági ügyek eredményéről. Az ügyvédek összegezése szerint igen nagy azoknak a száma, akik bár itt születtek és itt is éltek a törvényben megkövetelt időtartamon át, hivatalos iratok hiányában mégsem tudták igazolni illetőségüket és ezért elvesztették állampolgárságukat. Ilyen esetekben a felsőbb bíróságok sem tudtak jogorvoslatot nyújtani a zsidó polgároknak és azok ma már az ide ellenőrzés hatáskörébe tartoznak.

Temesváron egyébként igen sok eset volt, amikor idegen állam utlevelének használata miatt semmisítették meg az egyébként törvényesen igazolt állampolgárságot. Legtöbb esetben azokról volt szó, akiket a for-

radalom és az impériumváltozás ideje Budapest, illetve más magyar területen ért. Ezek közvetlenül az impériumváltozás után minél sürgősebben haza akartak térni Temesvárra, de az akkori hiányos közigazgatási viszonyok miatt ezt csak magyar utlevél segítségével tehetők meg. Utlevellel tértek tehát haza és azóta is itt laknak, a revízió során pedig törvényesen igazolták állampolgári jogukat. A bíróság azonban mégis megsemmisítette állampolgárságukat, részint a rendőri nyilvántartás adatai, részint pedig mások feljelentései alapján. A temesvári felsőbb bíróságok egyetlen ilyen esetben sem tudtak jogorvoslatot nyújtani a fellebbezőknek.

Az állampolgársági ügyek elintézése egyébként most már az érdekelt felek számára is sürgőssé vált, mert a rendőrségen ujabban azok is kötelesek jelentkezni, akiknek állampolgársági ügye még nincsen elintézve. Ezért számtalan sürgősségi kérelem érkezett a temesvári bíróságokhoz, amelyek felsőbb utasításra is gyorsabb tempóban intézik most az ügyeket. Az ügyvédek becsülése szerint a gyorsabb eljárás révén Temesváron még e hónapban befejezhetik a bíróságok az összes függőben lévő állampolgársági ügyeket.

Nagyszabású kezdeményezés Arad gazdasági életének emelésére

Arad megye kereskedelmi és ipari élete a munkafelügyelőség beszámolójának tükrében

Arad, március 4. (Az Új Kelet tud.) Arad kereskedelmi és ipari köreit egyre foglalkoztatja a város gazdasági életének állandóan visszaeső menete. Ez nagy mértékben annak tudható be, hogy Arad közgazdasági szempontból sokat veszített jelentőségéből az elmúlt esztendőben. Elvitték innen éveken ezelőtt a vasutigazgató-ságot és azok az új közintézmények, amelyek a közelmúltban létesültek máshol, elsősorban pedig Temesváron nyertek eihelyezést.

Tény azonban, hogy fejlődés nem csupán a szomszédos Temesváron, hanem a bánya-vidékekben gazdag Hunyad megyében is tapasztalható. Erről számol be egyébként az aradi munkafelügyelőség 1938. évi jelentése is, amely utal arra, hogy míg Hunyad megyében különösen az elmúlt évben valóban jelentős ipari fejlődés állott be. Arad megyében egyes iparágakban stagnálás,

más iparágakban viszont határozott visszaesés mutatkozik. Megemlíti a jelentés, hogy abban az esetben, ha egyes nagyvállalatok keresztülvinnék elhatározásukat és elköltöznének Aradról, — ezzel pedig már régebben foglalkoznak, — ez nagymértékű hanyatlást jelentene Arad gazdasági élete szempontjából. A jelentés közli többek között, hogy míg az aradi Astra gyár a gazdasági válság kitörése előtt négy ezer munkást foglalkoztatott, később viszont két ezerre szállította le a munkások számát, 1938-ban ezek a munkások immár csak „rotáció” útján dolgoztak, vagyis felváltott csoportokban. A jelentés megemlíti azt is, hogy az Astra gyár elköltözésének terve nem került le végérvényesen a napirendről és ennek megvalósítására akkor kerül sor, amikor akár Brassóban, akár más helyen új megfelelő épületet emelnek a gyár számára. Egy másik tricotázse

gyárat, amely 150 munkást foglalkoztatott, a tulajdonosok eladták és a berendezést más városba szállították.

Ugyanezért a munkafelügyelőség jelentése említést tesz arról is, hogy 1937-hez szonyítva 1938-ban 20 százalékkal drágult Arad megyében a megélhetés.

Ilyen körülmények között természetes, hogy Arad gazdasági életének vezetői között ismét felmerült az a kérdés, hogy mit lehetne tenni annak érdekében, hogy egyrészt az elköltözni szándékozó iparvállalatok Aradon maradjanak, másrészt pedig új vállalatok alapítása lehetővé váljék. Evekkel ezelőtt „Aradert” néven mozgalmat indítottak, amely a fenti célok megvalósítását tűzte ki feladatául. Ez a mozgalom később ellanyhult, most azonban valóban elérkezett az ideje annak, hogy újabb feltámasszák. A gazdasági körök sok reményt fűznek ahhoz, hogy a Nemzeti Újjászülés Frontjának legfelsőbb tanácsába Aradról egy kiváló gazdasági szakember, dr. Jeracan Nervat, a Victoria bank vezérigazgatóját választották, a Front gazdasági szakosztályának arad megyei titkárát stallumába pedig szintén egy gyakorlati közgazdász, Rafiroiu Remus, a Mocsosny uradalmak vezérigazgatóját kombinálják. Előre láthatólag őket kéri fel, hogy annak a bűnügyi feladatnak a leszállításáért, amely Arad gazdasági életében beállott, a kezdeményező lépéseket fogantassák. Minden bizonnyal eljárnak a város vezetőségénél is azzal a céllal, hogy a város könnyítse meg különböző kedvezményekkel az új iparvállalatoknak Aradon való létesítését.

Temesváron a monopólium hivatal szigorúan ellenőrzi a zsidó alkalmazottak eltávolítását a trafikokból

Temesvár, március 5. (Az Új Kelet tud.) Mint ismeretes, január hónapban a temesvári monopólium hivatal közölte az összes temesvári trafiktulajdonosokkal, hogy február 1-től kezdve nem tarthatnak üzleteikben zsidó alkalmazottakat, mert az erre vonatkozó kiszolgálási és alkalmazási engedélyeket hatálytalanították. Ugyanez vonatkozott a zsidó társtulajdonosokra is, akik a maguk személyében képezték a kiszolgáló személyzetet.

Temesváron ez a rendelet hét trafikot érintett, míg két trafik, amelynek engedélye eredetileg is zsidó tulajdonos nevére szól, eredeti helyzetében változatlan maradt. Az említett hét trafik közül mindössze háromban volt zsidó alkalmazott, míg a többiben a zsidó társtulajdonos töltötte be a kiszolgáló munkakörét. Annak idején az érdekelték eljártak a hatóságoknál a rendelet hatálytalanítása érdekében, de semmiféle eredményt nem tudtak elérni. Eljött a február elseje, amikor a zsidó társtulajdonosoknak és alkalmazottaknak súlyos megtorlás terhe alatt el kellett hagyniuk az üzlethelyiségeket. Mind a hét trafik esetében az eredeti engedélytulajdonos, aki másirányú elfoglaltsága miatt kötött társas szerződést zsidó vállalkozóval, most sem tudta átvenni a trafik vezetését, de a szerződés felbontására sem volt módja. Ezért a társasviszony továbbra is megmaradt, míg az üzletekbe keresztény alkalmazottakat szerződtettek a monopólium hivatal engedélyével.

Hol száll meg TIMISOARAN?

A CARLTON-SAVOY szállókban

a város szívében.

Minden vonatnál autóbussz várja, viteldíj: 10 lej. Szobaárak utazók részére 98-125 lejig mindennel együtt.

Az

Az alábbi és bánáti első hivatású sors

2. Titu
7. Dimi
8. Ioan
9. Jucan

10. Tra
11. Ale
12. Com
21. Emi
22. Wei
26. Ros

36. Lén
44. La V
Götz Máty
45. Iosif
46. Mar
47. Stef
48. Leib

49. Dr.
50. Dr.
59. Rom
61. Fejé
66. Saco
67. „Ole
68. Wal
69. Deu
70. Use

S. A., Tem
71. Elso
ipari Rt.,
72. Bron

73. Neu
gyár Rt.,
74. Feu
75. Mon
76. Vas
77. Ehr
78. Szer
79. Coop

vár.
80. S. A
Temesvár.
81. Klei
82. Fr.
83. Dav
84. Dom
88. J. B

Ruschita
94. Teod
101. Fri
104. Né
104. Né
107. Lig
108. Fis
109. Sp

megye.)
114. Fe
de Consur
118. Gav
gye).

119. A
159. Der
161. Ali
miklió.
163. Lav
163. Lav
170. Mil
171. S.

seben.

KÖZGAZDASÁG

Az exportőrök hivatalos jegyzékében szereplő cégek névsora

Az első jegyzékből hiányzó exportőrök neveit pótló jegyzékbe foglalta a nemzetgazdasági minisztérium

A Hivatalos Lap szombati (47.) száma közli a nemzetgazdasági minisztérium által összeállított *exportőr-hivatalos jegyzékét*. Az exportőrök hivatalos jegyzékében 1237 exportőr cég szerepel. Értesüléseink szerint a jegyzék nem teljes és nemzetgazdasági miniszter a Hivatalos Lap egyik legközelebbi számában fogja közzétenni ama exportőrök jegyzékét, akik az első jegyzékből kimaradtak.

Az alábbiakban közöljük ama erdélyi és bánáti exportőr cégek neveit, amelyek az első hivatalos jegyzékben szerepelnek. (A név előtt szereplő szám az illető cég beiktatási sorszáma jelenti.)

2. Titu Jonasiu, Temesvár.
7. Dimitrie Munteanu, Arad.
8. Ioan Moju, Macea (Aradmegye).
9. Jucan Gheorghe et Rosu Damian, Szatmár.
10. Traian Marian, Oradea.
11. Alexandru Cosma, Arad.
12. Comertul Bănăţean S. A., Temesvár.
21. Emil Negruţiu, Balázsfalva.
22. Weisz Mór, Nagyvár.
26. Rossmann, Hirsch et Co., Nagyszeben.
36. Lénart Máttyás, Temesvár.
44. La Vulturul Negru gyógyszerár, tul. Götz Máttyás, Temesvár.
45. Iosif Goia, Kolozsvár.
46. Marer Testvérek, Arad.
47. Stefan T. Hossu, Kolozsvár.
48. Leibovits Mór, Kolozsvár.
49. Dr. Iosif Macavei, Szamosujvár.
50. Dr. Andrei Macavei, Szamosujvár.
59. Romberger et Co., Kurtics.
61. Fejér Béla, Csikszerecs.
66. Sacom S. A., Temesvár.
67. „Olea“ dr. L. Pártos, Temesvár.
68. Walter Bespaletz, Temesvár.
69. Deutsch Testvérek Rt., Temesvár.
70. Uscătoire si Comert de Producte S. A., Temesvár.
71. Első Temesvári Szeszégető és Vegyipari Rt., Temesvár.
72. Bromberg Márkus, Temesvár.
73. Neumann Testvérek Gőzmalom, Szeszgyár Rt., Arad.
74. Feuerstein et. Co., Temesvár.
75. Montag Mór, Temesvár.
76. Vasile Catina, Temesvár.
77. Ehrenfeld László, Temesvár.
78. Szende István, Temesvár.
79. Cooperativa Agricola Centru, Temesvár.
80. S. A. R. pt. Exportul de Peae de Pat, Temesvár.
81. Klein Vilmos örökösei, Temesvár.
82. Fr. Dengl et L. Kleimann, Temesvár.
83. Dávid Schwartz et Fii S. A., Brassó.
84. Dombia Forestiera Rom. S. A. Brasó.
88. J. Bibel, Industria Marmorei S. A., Ruschita (Szörény megye).
94. Teodor Julean, Kurtics.
101. Frídec S. A. R., Nagykároly.
104. Németh M., Marosvásárhely.
104. Németh M., Marosvásárhely.
107. Lignaria S. A., Kolozsvár.
108. Fischer Sándor, Temesvár.
109. Speter Géza, Ghimes-Fágut (Csikmegye).
114. Féderala Uniunea Centrală a Soc. de Consum, Nagyszeben.
118. Gavrilă Morariu, Morău (Szamos megye).
119. Augustin Morariu, Szamosujvár.
159. Deutsch Ferenc, Kézdivásárhely.
161. Alimentexport S. A., Nagyszentmiklós.
163. Lavan S. A. R., Nagyszentmiklós.
163. Lavans A. R., Kolozsvár.
170. Milovai Erdőipar Rt., Arad.
171. S. A. Forestiera Feltrinelli, Nagyszeben.

172. Viile si Pivniţele dr. A. Ambrosi, Meggyes.
174. Mersing et Lessel, Nagyszeben.
175. Ing. Agr. Karl Roth, Meggyes.
180. Czitrom Mór, Arad.
182. Soc. Com. Arz et Co., Hálchiu (Brassó megye).
183. Grünfeld Sámuel, Szatmár.
181. Halász Ignác et Co., Gyergyószentmiklós.
192. „Trifolino“ Salamon et Stefan, Kolozsvár.
238. Ilie Ursu, Kurtics.
239. Bloch et Carlini, Szászsebes.
240. Glück Mór, Szatmár.
241. „Marfa“ S. A. R., Lazărca (Csikmegye).
243. Aján Tódor, Szamosujvár.
244. „Herba“ tul. St. Fegél, Nagyvár.
247. Molnár Rezső, Nagyvár.
248. Ráth Ilona, Bethlen.
249. Kornreich Fülöp, Felsőbánya.
251. Gödemesterházi Fülöp, Felsőbánya.
- Lunca-Bradului (Maros megye).
252. „Frumoasa“ Itrep. Ind. de Lemne S. A., Péterfalva.
257. Oser Malek, Máramarossziget.
259. Szuk Mihály, Máramarossziget.
266. „Bemfa“ S. A., Kolozsvár.
290. Scandia Română S. A., Meggyes.
296. „Pianta“ vād. Lebovits Karolin, Bélyes.
307. Hönig Dávid, Nagyvár.
314. Feiler Pál, Brassó.
316. Ioan Cojocar, Kolozsvár.
322. Teodor Abrudean, Bălceşti (Kolozs megye).
323. Eugen Azzola, Ciresa (Szörény megye).
324. „Agrocom“ dr. Ioan Jakob et Co., Nagyvár.
325. Hanca Apsan, Margitta.
334. Bartos Miksa, Arad.
336. Czettel Faipari Rt., Arad.
337. Comp. Rom. de Lemne, Valea Uzului (Csikmegye).
339. Dir. Centrală a Reuniunii Agr. Săsească Ardelen, Nagyszeben.
340. Diamanstein Dezső, Szatmár.
344. Fagerex Stern László, Nagyvár.
345. Fabrica Unita de Lacuri si Vopsele S. A. R., Temesvár.
346. Ioan Fraţilă, Agris (Arad megye).
348. „Grozit“ S. A. R., Temesvár.
349. Gutmann Sámuel, Székelyudvarhely.
350. Gutfreund Emil, Temesvár.
352. Ghiţă Gheorghe, Mănăstireni (Kolozs megye).
354. Hercz Artur, Margitta.
355. Uzinele „Hess“ S. A., Nagyszeben.
356. Hala de Vanzare a Reuniunii agr. Săseşti Ardelen, Nagyszeben.
357. I. M. A. S. Intrep de Masini si Automobile S. A., Arad.
358. Dr. Salvador Iacob et. Dr. Romul Iacob, Batăr (Biharmegye).
359. Kardos et Gammer, Arad.
360. Kornbaum Salamon, Máramarossziget.
361. Klein Jakab et Salamon, Szatmár.
362. „Kave“ Prima Fabr. Rom. pt. Tesături Elastic, Temesvár.
363. Klein Dezső, Nagyvár.
366. Löwbeer Arnold et Co. Szilágyosmlyó.
368. Emanuil Melamed, Nagyszeben.
369. Osias Feldmann Maged, Máramarossziget.
370. Mendl Jakab, Balázsfalva.
371. A. Muntean, Călăţele (Kolozs megye).
372. Markovits Andor, Szatmár.
373. Nussbaum Béla, Nagyvár.
375. Aurel Popovici, Arad.
376. Petre Poruţiu, Kolozsvár.
379. Papp Márton, Szamosujvár.
380. Polgár Andor, Nagyvár.

KOPPROL

A LEGJOBB CSOKOLÁDÉ-HASHAJTO

381. Princz Testvérek Rt. Szatmár.
382. Ioan Purdi, Grăniceri (Arad megye).
383. Radovan et Temmer, Arad.
384. „Romfruct“ Export de Fructe, Nagybánya.
385. Rappaport et Co., Szatmár.
387. Schreiber Kálmán Fiai, Nagybánya.
389. Stössel Sámuel, Déva.
390. Schwarcz Sándor, Barátka (Biharmegye).
391. Székely és Réti Rt., Marosvásárhely.
394. Gróf Tisza Kálmán, Cighid (Biharmegye).
396. „Untex“ Balog József, Nagyvár.
397. Weiss Sándor, Nagybánya.
398. Winkler Jakab, Kolozsvár.
399. Ioan Vulcu, Szászváros.
400. Vajda László, Gyergyószentmiklós.
401. Mihai Werth, Csákova.
402. „Vulcan“ S. A. gumiárugyár, Temesvár.
406. Forestiera Nadas S. A., Arad.
407. Ioan Drăghici, Vaskoh (Biharmegye).
410. Reisz Frigyes Ind. de lemne S. A., Lippa.
411. „Fermoare“ Stern Péter, Arad.
412. Vlad et Co. S. A., Kolozsvár.
413. Industria de Cănope din Banat S. A. Temesvár.
419. Grosz Mózes, Berbesti (Máramaros megye).
420. Benzi Altman et Grosfeld Nátán, Máramarossziget.
424. Agro-Comert S. A., Kolozsvár.
427. „Amic“ Agentură de Comert, Temesvár.
437. Fraţii Connert, Meggyes.
440. Clemens Robert et Prall, Beszterce.
451. Diamantstein Miksa, Szászrégen.
453. Esztégár Tódor, Erzsébetváros.
455. A. Edelmann et Fiul, Szatmár.
456. Fabrica de Lăzi S. A., Marosvásárhely.
458. Fruchter József, Szatmár.
459. Fabricile Unite de Ulei si Săpun, Temesvár.
460. „Fagul“ S. A., Marosvásárhely.
461. Frankl Mihály, Szatmár.

462. Fülöp Andor, Nagyvár.
463. Moara „Ghizela“, Pécska.
466. Grosz Sándor, Szatmár.
469. Succ. Gottlieb Seiger, Déva.
473. Herczeg Géza ut, Kolozsvár.
476. Industria de Piele S. A., Marosvásárhely.
482. M. Kolliner, Nagyvár.
485. Katz Márton, Szatmár.
486. Krausz Sándor, Nagyvár.
487. Lebovits Ármin, Macea (Arad megye).
488. „Lemnex“ Borgida József, Oradea.
489. Lévai József, Nagyvár.
490. Lövy Ármin, Gyergyószentmiklós.
491. Lechner József, Nagyvár.
493. Darvas M. Fiai, Marosvásárhely.
495. Motzen Sámuel, Nagyvár.
502. Pfeiffermann Sámuel, Marosvásárhely.
503. „Regnicolara“ S. A. Forestiera, Brassó.
506. „Photogen“ Rafineri de Petrol S. A., Brassó.
507. Prohászka Furnigyár Rt., Delta.
508. Ed. Prohászka Fii S. A., Temesvár.
509. Oprea Petre. Gara Bretcu (Háromszék megye).
510. Prima Fabr. din Maramures pt. Mobile Indoite, Máramarossziget.
516. Róth Miksa, Călăţele (Kolozs megye).
520. Szántó Dezső és Fia, Nagyvár.
521. S. A. Ard pt. Industria Forestiera, Brassó.
522. Szécsi Albert, Szatmár.
530. Sennensieb Testvérek, Marosvásárhely.
532. Steinfeld Ilona, Nagybánya.
534. „Sohodol“ Ind. de Păduri, Nagyvár.
537. Stark Adolf, Nagyvár.
538. Tenner Lajos, Arad.
540. Uzinele „Dermata“ S. A., Kolozsvár.
546. Andreica Valer et. Co., Cămpeni (Tordamegye).
549. Braun Dávid, Halmi. (Folytatjuk.)

Tartott az irányzat a bucaresti tőzsdén

A bucaresti tőzsdén az elmúlt héten közepes fogalom mellett tartott irányzat ural kodott. A fixkamatozású papirok piacán a favoritok tartottak, egyes állampapírok egy árnyalattal lanyhultak. A Stabilizarea záró árfolyama 64.62, a Desvoltarea 66.87, a kisajátítási kötvény 63.25, az 1933. évi járadék 68.50, az Inzestarea kötvény nagy cimletei 87, a kis cimletek 83.25, az adóbon 51, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 46. A bankrészvények tartottak. Változatlan a Banca Naţională részvény 5500 lejes, a Româneasca 580 lejes, a Comro 225 lejes, az Albina 425 lejes árfolyama, a Credit Român 15 lejjel 415 leje, a Credit Industrial 15 lejjel 815 leje szilárdult. A biztosítási papírok árfolyama változatlan, a Dacia-România 4075 lej, a Generala 1220 lej, az Agricola-Fonciera 320 lej, a Naţionala 310 lej. A petróleumrészvények közül a favoritok szilárdabbak, a többi változatlan, az Astra-Română 10 lejjel 980 leje, a Concordia 20 lejjel 570 leje szilárdult, a többi változatlan a Steana Română 360 lej, a Credit Miner 268, a Redevenţa 202 lej. Az ipari részvények szilárdabbak. A Reşiţa 10 lejjel 485 leje, a Tramway-Bucuresti 25 lejjel 1210 leje, a

Letea 20 lejjel 1060 leje szilárdult, a Telefon részvény 20 lejjel 615 leje lanyhult, a Titan-Nadrad-Colan változatlanul 1700 lej, a Mica 1690 lej.

Energia engedélyk

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a „Moara Iosif“ Sanislau-i (Szilágy megye) cégnek egy 70 lóerős Diesel-motor beállítására, saját energiaszükségletének ellátására. Az engedély 20 évre szól.

Maier Constantin Urikány (Hunyad megye) községbeli malomtulajdonos a nemzetgazdasági minisztériumtól engedélyt kapott egy 35 lóerős lokomóbil beállítására. Az engedély 20 évre szól.

Csorás László nagyszalontai textilgyáros engedélyt kapott egy két lóerős benzín-motor beállítására. Az engedély 20 évre szól.

A brassói Martin Copony Rt. parketgyár engedélyt kapott egy 210 lóerős fél-stabil motor és egy elektromos generátor üzembehelyezésére. Az engedély 22 évre szól.

foglalkoztatás és a berende-

velőség jelenleg 1937-hez képest drágult

természetes, a vezetői ködés, hogy mit en, hogy egy- egy iparvállalat részét pedig új vállalk. Évek-mozgalmat in-megvalósítá-mozgalmat ké-n valóban el-ny újból feltá-sok reményt Ujjászületés sába Aradról ber, dr. Jer-vezérigazga-azdasági szak-ari stallumá-rlati közgaz-sonyi uradal-nálják. Előre gy annak a ütítéséért, a en beállott, a gyanatosítsák. a város veze-hogy a város edvezmények-aradon való

Polhivatal a zsidó politikát

Kelet tud.) ban a temes- az összes te- i, hogy feb- nek üzleteik- rt az erre vo-mazási enge- Ugyanez vo-nosokra is, épézték a ki-

hét trafikot nynek engedé-onos nevére ozatlan ma- zül mindöss- amazott, mi- onos töltötte annak idején oságoknál a ekében, de dítak elérni. r a zsidó amazottaknak kellett hagy ad a hét tra- tytulajdonos, miatt kötött tozóval, most zetését, de a volt módja. a is megma- any alkalma- onpóhivatal

ARAN?

VOY

várja, k utazók mindennel

Pénzüntézi hírek

A múlt évben alapított bányai bank, a *Banca Intreprinderii Aurifere si Miniere S. A.* 1938. évi mérlegében 300 millió lej részvénytőke mellett 6.110.090 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérlegben a különböző bányai vállalatoknak nyújtott hitelek összege 552.456.466 lejjel szerepel, amelyet az intézet részben a saját tőkéből, részben pedig a Banca Națională-tól kapott 334.200.000 lejes reeszkonptióból fedezett. A mérleg főösszege 659.003.166 lej, a bruttó kamat-, jutalék és egyéb jövedelmek 16.319.666 lejt tesznek ki.

A *Petrosényi Takarékpénztár Rt.* legutóbbi igazgatósági ülésén a központi cégvezetőjévé Curceanu Ioant, a dévai fiók cégvezetőjévé Nedelcu Damiant, a vulkáni fiók cégvezetőjévé Licker S.-t és Papp Ernőt nevezte ki, akiket a törvényszék bejegyeztet.

A szilágycsehi *Banca Coroană si Casa de Credit Popular S. A.* legutóbbi igazgatósági ülésén a következőket bizta meg cégjegy zéssel: Havas Andor, dr. Szász Antal és Láposi Kiss István igazgatósági tagokat és Königstein Lajos cégvezetőt.

A székelyhídi *Banca Eriului S. A.* közgyűlésén az igazgatóságba választottak: dr. Biró Sándor és Csernecky József, míg dr. Garan Jánost vezérigazgatóvá nevezték ki.

A dési *Banca Româniasca din Valea Somesului S. A.* közgyűlésén az igazgatóságba újválasztottak: dr. Busitia Alexandru és Muresianu Emil.

A *Banca de Credit din Săcălaz S. A.*, Săcălaz, 1938. évi mérlegében 2.145.000 lej részvénytőke és 295.500 lej tartalékalap mellett 295.954 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 7.662.092 lej.

A bozovicsi *Almajana Prima Cassa de Păstrare din Almaj S. A.* március 25-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen határoznak a részvénytőke felméréséről, vagy felszámolás kimondásáról.

Az abrubbányai *Comercia S. A. Comercială* március 11-én közgyűlést tart, amelyen indítvány fog elhangzani a vállalat felszámolására vonatkozóan.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.31—143.38
font	662.40—672.78
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.07—76.25
svájci frank	32.08—32.57
francia frank	3.56—3.77
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csékorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1800—1840
angol font, 30%-os szabadkvóta	1720—1750
angol font, 20%-os kvóta	1340—1350
angol font, 40%-os kvóta	1045—1050
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	198
dollár, 30%-os szabadkvóta	380
svájci frank, 30%-os kvóta	85—87
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	10.09
belgas (kliring)	61
belgas, 15%-os	63.90
svédkorona, 30%-os kvóta	94

Husz százalékos osztalékot fizet a Sonametan földgáztársaság

A két erdélyi földgáztársaság: a *Societatea Națională de Gaz Metan* (Sonametan) és az *S. A. R. de Gaz Metan* (volt UEG) február 15-én tartották meg a fuzió előtti rendes közgyűléseiket.

A Sonametan a kimutatott tisztanyereségből husz százalékos osztalékot fizet. A közgyűlés ratifikálta prof. L. Mrazec, Emanoil Dan, Ioan Popescu tábornok és Florin

Zaharia igazgatóságba történt koptalását.

A S. A. R. de Gaz Metan 15 százalékos osztalék fizetését határozta el és a közgyűlés elhatározta, hogy az előző rendkívüli közgyűlésen kimondott fuziót a Sonametannal az 1938. évi mérleg alapján vizslik keresztül.

Ellanyhult az üzlet a kikötővárosok gabonátözsdein

Az európai gabonátözsdeken lanyhák, az U. S. A.-ban és Kanadában tartották a gabona árak

Az európai gabonavilágátözsdeken az elmúlt héten is a délamerikai, főleg argentinai buza kínálata dominálta az üzletet. Liverpoolban és Rotterdamban a kereslet általában normális volt, azonban a déli földteke államainak kínálata — különösen a határ-időüzletben — allandóan fokozódik. Az USA-ban és Kanadában, Anglia vásárlásai következtében, csökkentek az 1938. évi termésből maradt eladatlannak készletek és így úgy Winnipegben, mint Chicagóban az árak egész héten tartottak voltak.

Romániában az elmúlt héten lanya volt a kikötővárosok gabonátözsdeinek irányzata és általában a forgalom csökkenése tapasztalható. Az angolok, hollandok, dánok, olaszok és németek folytatják szerződés szerinti vásárlásaikat, azonban a szabadforgalmi kvóták megnehezült értékesítési lehetőségei miatt az exporttevékenység csendesebb. A hét végén kedvezően hatott az a hír, hogy a kormány a buzaexportprémium fizetési határidejét egy hónappal meghosszabbította. A romániai fontosabb gabonátözsdeken a hét végén a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 81 kg-os buza (2% idegenanyaggal) 42.500 lej, 79 kg-os buza (3%-kal) 41.750 lej, ideai kukorica (17% nedves-ség tartalommal) 38.500 lej, bab, I-a 120.000 lej.

Brăila: 80 kg-os buza (15%-kal) 44.000 lej, 71—72 kg-os rozs (4 plus 4%-kal) 33.500 lej, 58—59 kg-os árpa (5 plus 6%-kal) 36.000 lej, kukorica (17%-kal) 41.000—41.500 lej, napraforgómag 47.000—48.000 lej.

Galați: 78—79 kg-os buza (2%-kal) 43.000 lej, 59—60 kg-os árpa (6%-kal) 37.000 lej, 43—44 kg-os zab (5%-kal) 50.000 lej, 69—70 kg-os rozs (5 plus 5%-kal) 34.500 lej, ideai kukorica 38.000 lej, bab 104.000 lej, repce 64.000 lej, tökmag 90.000 lej, napraforgómag 48.500 lej, Victoria borsó 70.000 lej, lenmag 123.000—125.000 lej, kendermag 75.000 lej.

Constanța: készárúárak: 79 kg-os tiszta buza 45.375 lej, 72—73 kg-os rozs (6%-kal) 35.250—35.500 lej, ideai kukorica (17%-kal) 37.000 lej, Naveta repce 82.000 lej, Transilvania bab 108.000 lej, 44—45 kg-os zab 43.000 lej.

Temesvár: A bányai gabonapiacra a buza irányzata csendes, a kukorica lanya, a többi gabonafajták üzlettelene, megfelelő kereslet hiányában. Árak: Temesi buza 41.000 lej, torontáli buza 42.000 lej, kukorica 32.500 lej, korpa 30.000 lej, zab 43.000 lej, takarmányárpa 33.000 lej, tavaszi árpa 38.000 lej, muharmag 33.000 lej, napraforgómag 37.000 lej, tökmag 71.000 lej, vagononként.

SIESSEN MEGVÁLTANI JEGYET AZ ÉV LEGNAGYOBB MŰVÉSZI ESEMÉNYÉRE
Március 8-án, szerdán este 9 órakor a ROMÁN OPERÁBAN

Svéd Sándor
a világhírű baritonista vendégszerepel a
Rigoletto

Verdi 4 felvonásos operájának címszerepében.

A többi főszerepeket Vasiliu-Rózsa Anna és Tomei Spătaru éneklék.
Jegyek elővételben kaphatók a Cartea Românească-nál Cluj, Piața Unirii 11.

Az ultimo a nagy tökebőség jegyében zajlott le a nyugateurópai pénzüntézi piacokon

A holland és belga jegybankok teljes aranykészletüket külföldre szállították, 200 millió fontos hadfelszerelési kölcsönt vesz fel az angol kormány. 1941-ig nem változik a dollár értéke. Szanálják Svájc egyik legrégebbi középbankját. A török kormány 150 millió márkás hadfelszerelési kölcsönt vett fel Berlinben

Zürich, március 4. A nyugateurópai értéktözsdek tartózkodó magatartásában az elmúlt héten sem következett be számottevő változás. A londoni és párizsi tőzsdéi körök a világpolitikai helyzet alakulását az előző hetinél is súlyosabbnak tartják és ezzel magyarázható a tartózkodás fokozódása, valamint az európai tőkének fokozott vándorlása a tengerentúli államokba. A londoni Cityben elterjedt hírek szerint a holland és belga jegybankok az egész aranykészletüket már elszállították külföldre és e tény teljes bevallása után a holland forint és belgas árfolyamlyanhulásának megállítását várják. Egyébként úgy Londonban, mint Párizsban, Amsterdamban és Brüsszelben a tökebőség

jegyében zajlott le az ultimo és ezzel magyarázzák, hogy az aranykészletnek külföldre történt szállítása ellenére úgy Hollandiában, mint Belgiumban a belső pénzügyi helyzet kielégítő és nem látszik meg a holland és belga jegybankok ama ténykedése, hogy az aranykészletet külföldre szállították. Az északi államokban — a béramló külföldi tőkék miatt — szintén fokozódott a tökebőség. Ezzel magyarázzák, hogy a dániai jegybank az elmúlt héten a 4 százalékos bankrátát 3.5 százalékra mérsékelte.

A londoni Cityben nagy érdeklődéssel várják az angol kincstár nagyarányú hitelműveletét. Sir Simon pénzügyminiszter bejelentése szerint a hadfelszerelési célokra megszavazott 400 millió fontos kölcsönből az eddigieknél sokkal nagyobb részlet — a tervek szerint 200 millió fontot — most vesz fel az angol kincstár. Ez a 200 millió fontos kölcsön az utóbbi évtized legnagyobb kölcsöne lesz a londoni piacnak.

A Wall-Streeten élénken kommentálják, hogy az amerikai parlament nagy többséggel szavazta meg a valutáris felhatalmazás meghosszabbítására vonatkozó törvényt. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy 1941. évig a dollár jelenlegi értékében aligha lesz változás. Ugyanakkor hosszabbították meg a Reconstructions Finance Corp. (Refico) és az Ex portbank működésének meghosszabbítására vonatkozó törvényt is.

A svájci tőzsdét és pénzüntézi piacot lehangozta, hogy Svájc egyik legrégebbi állami érdekelt-ségi bankja, a Berni Kantonalbank szanálás-

A tudomány bebizonyította, hogy egy pohár

FERNET-BRANCA

székrekedéseknél csodákat művel.

ra szorul. A bank részvénytőkéje 40 millió lej, a passzívai pedig meghaladják az 573 millió frankot. A bank szanálására a svájci parlament külön törvényt szavazott meg. A zürichi pénzüntézi piacra a bank bukását a túl nagy összegű, külföldön befagyott kihelyezéseivel magyarázzák.

A török kormány megbízottai a napokban irták alá Berlinben a Krupp konzern által nyújtott 150 millió márkás kölcsön szerződést. A 150 millió márkás kölcsönből a török kormány Németországban hadianyagot vásárol. A tranzakció londoni és párizsi politikai körökben nagy feltűnést keltett.

A csehszlovák kormány 1938. októberében beszűntette a Caisse Comune kötvények annuitásának fizetését, azzal az indokollással, hogy a Szudeta vidék és a Magyarországok átengedett területek miatt e tartozása lényegesen csökkent. A Caisse Comune vezetősége Prágába küldte megbízottait, hogy a kérdést a prágai kormánnyal letárgyalják és ezt követően a Caisse Comune vezetősége értekezletre fogja hívni az érdekelteket, hogy a kérdést rendezzék. Mivel a német kormány a Szudeta vidék adósságait vállalni nem akarja, párizsi és londoni bankkörökben a kérdést súlyosnak tartják.

A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt héten tovább lanyhult a holland forint és a belgas, a többi nyugati valuta nem változott. A közép- és kelet-európai valuták közül egy árnyalattal gyöngült az olasz lira és a pengő, a többi változatlan, a zürichi magánforgalomban a pengőbankjegyet 40—41.50-es, a márkabankjegyet 51—53-as, az olasz lira bankjegyet 13.10—13.40-es árfolyamon jegyzik. A különböző Sperrmarkok árfolyama mindenütt gyöngült, amit a német kormány inflációs intézkedéseivel magyaráznak. A lejbankjegyek árfolyama alig változott, a zürichi magánforgalomban 1.30—1.40-es, Budapesten 2.40—3.45-ös, Prágában 17.725—18.025-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

A *Petrosani S. A. R. pt. Exploatarea Minier de Cărbuni* szénbányakonzern ez-évi rendes közgyűlést március 20-án tartja meg, a szokásos napirenddel. A közgyűlésen ratifikálni fogják Arthur Homberger és gróf Teleki Ernő igazgatóságba történt koptalását.

A brassói *Hotel Coroana S. A.* 1938. évi mérlegében 25 millió lej részvénytőke és 6.520.446 lej tartalékalap mellett 2.801.429 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 57.721.255 lej.

A temesvári *Industria Economica S. A.* legutóbbi közgyűlésén a részvénytőkét öt-millió lejre emelte fel. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Millini Zoltán cégvezetővé nevezték ki.

A temesvári *Grossmann Sándor Rt.* 1938. évi mérlegében 1.500.000 lej részvénytőke mellett 150.049 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 2.697.819 lej.

A temesvári *S. A. R. pt. Desfacerea Mărfurilor* 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke mellett 50.383 lej veszteséget mutat ki. A mérleg főösszege 2.378.698 lej. A közgyűlést március 18-án tartják meg.

A nagyszebeni *Tramvaiele Electrice din Sibiu S. A.* 1938. évi mérlegében 294.000 lej részvénytőke mellett nyereséget nem mutat ki. A mérleg főösszege 13.087.340 lej.

A nagyszebeni *Elastic A. Dalby S. A.* 1938. évi mérlegében 6 millió lej részvénytőke mellett 573.514 lej veszteséget mutat ki. A mérleg főösszege 12.547.774 lej. A közgyűlést március 31-én tartják meg.

FŐFIGYELÉS. Viházzabandon! Impotencia már csak a múlt! A *CASANOVA* készítmény (nem gyógyszer) használatával ifjuságtól a legelőrehaladottabb korig, még a legsúlyosabb impotenciában szenvedő férfi visszanyeri teljes virilitását. Küldjön 7 lej bélyegben, melynek ellenében díjmentesen megküldöm diszkrétén ezen tünelvényes készítmény ismertetőjét. Készítmények állandóan raktáron. **FICER, BUCURESTI**, Căsuța poștală 333.

Egyetlen zsidó ház széder-asztaláról

nem hiányozhat a
SEELNFREUND SALAMON

remek színes rajzaival illusztrált

הגדה של פסח

SZABÓ IMRE 16 oldalas bevezetőjével.

A mű kedvezményes ára 80.— lej.

Tanítók és hitközségi alkalmazottak nagyobb vételnél árengedményt kapnak.

Rendelések és megkeresések:

Braun Litografia Cluj, Str. Vasile Goldiş 4.

Schachtot reaktiválták

Romániába jön a volt és új bankkormányzó

BERLIN, március 4. Általános felűnést keltett Németországban a hír, hogy Schachtot, a német birodalmi bank volt kormányzóját, a közismert pénzügyi szakértőt, váratlanul reaktiválták. Berlinből érkező hírek szerint dr. Schacht első fontos ténykedése az lesz, hogy közelebről Romániába látogat. Romániai útjának az a célja, hogy újból felvegye azokat a petróleumexportra vonatkozó tárgyalásokat, amelyeket legutóbbi elődje sikertelenül folytatott. A romániai petróleum exportra vonatkozólag Schacht kész tervvel jön Romániába és remény van rá, hogy a tárgyalásokat eredményesen fogja befejezni és sikerülni fog megegyezést létesíteni Romániával.

LONDON, március 4. A Daily Telegraph közli, hogy Schacht reaktiválását Bringhamnak, a birodalmi bank alkormányzójának idegösszeomlása tette szükségessé.

Németország sziszifuszi harca — a nyersanyagokért és petróleumért

Berlin, március 4. Amióta Hitler január 30-án nyíltan feltárta a nemzeti szocialista gazdálkodás deviza- és nyersanyagpolitikáját, a német közönség is szabadabban beszél a gazdasági helyzet problémáiról.

A fáról kiderítették, hogy igen értékes nyersanyag, aki fával tüzel, rontja a német devizamérleget. A mozikban minden előadás előtt megjelennek kis filmek, amelyek figyelmeztetik a közönséget arra, hogy a krumpoli a legértékesebb eledel, vagy a hal és hogy fa helyett szénrel tüzeljen. A farostokból készült ruha most olyan gyakori dolog, mint a Buna, a mesterséges gumi. Németországban csak jegyre adják a vajat és a zsírt, de ezzel a gondolkodással aztán vége is van az oppozíciónak.

Nem szabad sorbaállni

Az elmúlt hetekben például kiderült, hogy Berlinben nincsen kávé. Mint Münchennek a sör, úgy Berlinnek a kávé a mindennapi eledel. A kávéüzletek előtt sort álltak az asszonyok, miután a férfiaknak nem szokása még normális időkben sem kávéüzletek előtt ácsorogni. Sorban álltak és vártak a száz gramm kávéra. Egy szép napon aztán ennek is vége lett, azt is megtiltották, hogy sort álljanak az üzletek előtt. Nem volt kávé, mert a kávé devizába került és Németországnak másra kell a deviza. Miután a napokban megnyitották az autókiallást és külföldiek is jöttek, ezek devizát is hoztak, ennek következtében ismét megindultak a kávéőröl malmok. Berlinben időnként alig van tojás, a mézártszékben tanácstalanul álldogálnak a háziasszonyok, nincs olyan husbőség, mint amihez azelőtt hozzá voltak szokva, vaját és zsírt is, mint már említettük, csak jegyre adnak. Tojás helyett kínából importált tojásport használ a közönség, vaj helyett lekvárt kennek a kenyérré és hus helyett halat esznek. Rossz a helyzet, de éhenhalni nem lehet, ezt tudomásul kell venni annak, aki objektivitását meg tudja őrizni még akkor is, ha a birodalom bel- és külpolitikájával nem ért is egyet.

A nyersanyaghiány bizonyos iparágakban tűrhetetlen. Berlinben kiszedik a villamos-sínek azokon az uccákon, ahol már nem jár villamos, többet veszítenek a réven, mint nyernek a vámon, mert néha pár száz méter vasgerenda kibontására ötven munkást vezényelnek az uccára. A nyilvános parkok vaskerítéseit éppen úgy lebontják, mint a magánházak előtt földbeépített műlakatosmunkákat. Csak a precíziós műszerek kábeljeibe tesznek vörösrézdrótot, a többibe megteszi a vasdrót is.

A dohány egészségtelen, ezenfelül devizába is kerül.

Miután Németországot példátlanul motorizálták, elsőrendű probléma az ország nyersolajjal való ellátása is. Amíg Mexikó hadilábon állt külföldi engedélyesével, minden liter benzint Németországba került. A múlt hónapban kilencszáz ezer hordó benzint érkezett a birodalomba. Német szakértő járt nemrégben Romániában is, Wohltat mérnök, aki a német-román kereskedelmi kapcsolatokat akarta fellendíteni.

Mindenesetre feltehető, hogy Göring marsall nemcsak a mai olajkészletekre gondol, hanem minden eshetőségre bebiztosítja a birodalmat, mert köztudomású, hogy Németország olajszükséglete háborus konfliktus esetén a mostaninak huszonnégyeszeresére emelkedik. A többi között tehát a benzín- és olajprobléma is fontosabb, mint a tojás és a kávé. Mert lehet a dohányzás ellen akciót kezdeni, mint ahogy a Hitler-ifjuság meg is tette s megfogadta, hogy nem dohányzik, mert a dohány nemcsak egészségtelen, de devizába is kerül a behozatala, — kávé helyett lehet árpát pörkölni, de ha egyszer leállanak a nyersolajjal fűtött hadihajók, leállanak a repülőgépek s a motorizált hadsereg, ezen már nehezen lehet segíteni.

Az amerikai bojkott

A problémák súlyosak, elvégre a német gyárak nem dolgozhatnak csupán raktárra

és nem merülhet ki a fantasztikusan magas-nívójú német külkereskedelemben, hogy repülőgépet szállít kávéért Braziliának, Zeiss-látcsöveket salétromsavért Chilének és nem export az, ha Opel-autókat Amsterdamban ezer márkának megfelelő hollandi forintért ad csak azért, hogy nyomban nyersanyagot kapjon érte. Szörnyű küzdelmet folytat a német külkereskedelemben Amerikában, a bojkott nap-nap után érezhető hatását s ezt a bojkottot nem lehet csak az amerikai zsidó szervezetek rovására írni. Wiedemann kapitány san-franciskói megbízatását Berlinben sokan azzal magyarázzák, hogy a kancellár legbizalmasabb embere, aki félhivatalos küldetéseiben a kormány legjobb diplomatájának bizonyult, most mintegy száműzetésbe megy. Ezzel szemben valószínűbb, hogy Wiedemannnak más szerepet szánt a kancellár, hogy valamit tegyen a bojkott ellen.

Ma Németországban hihetetlen hiány van szakmunkásokban, általában a munkáskezeket lámpával keresik. A munkáshiány olyan veszedelmes méreteket kezd ölteni, hogy már külön statisztikusok keresik azokat a munkásokat, amelyeket nők végezhetnek férfiak helyett, hogy a bányamunkával kapcsolatos testi erőt nem igénylő gépi munkát. Ugy szintén leépítik az ugynevezett egyember-üzemeket, amely igyekeznek az önálló mesterembereket is betérni a gyárakba, a nagyüzemekbe. Ilyen egyember-üzemeknek tartják a házoló-kereskedelmet és a — parketáncosokat is; ezeknek számát összesen másfélmillióra teszik. Nagy propagandahadjáratot kezdek a földművelő munka népszerűsítésére, ezért gépesítik a földmunkát, mert minden épkezláb embert felszívott az ipar s így most ugynevezett tanult iparnak minősítik a földműves és gazda üzemét is. A német gyárak már napi tíz órát dolgoznak, az ipari termelés elérte a lehetőség maximumát, mert a tömegeket foglalkoztatni kell — a Német Birodalom felfogása szerint a márka aranyfedezete ugyanis a munka. A hiba csak az, hogy ebből a munkából nem fakad arany.

Madrid ostromára készülnek a nemzetiek

Martinez Barrio még nem döntött

Párizs, március 4. (Rador). Köztársasági spanyol körökben kijelentik, hogy Martinez Barrio még nem hozott semmilyen határozatot az Azana lemondása nyomán előállított helyzetet illetően. Lehetséges, hogy ma hozza nyilvánosságra elhatározását.

Burgos, március 4. (Rador). A Madrid környékéről érkező hírek szerint a nemzetiek erősítéseket kapnak. A madridi köztársasági erők egyetlen ágyulóvést sem adtak le napok óta. Annak ellenére, hogy a köztársaságiak soraiiban szigorú az ellenőrzés, naponta egyre több katonaszökevény érkezik a nemzetiekhez.

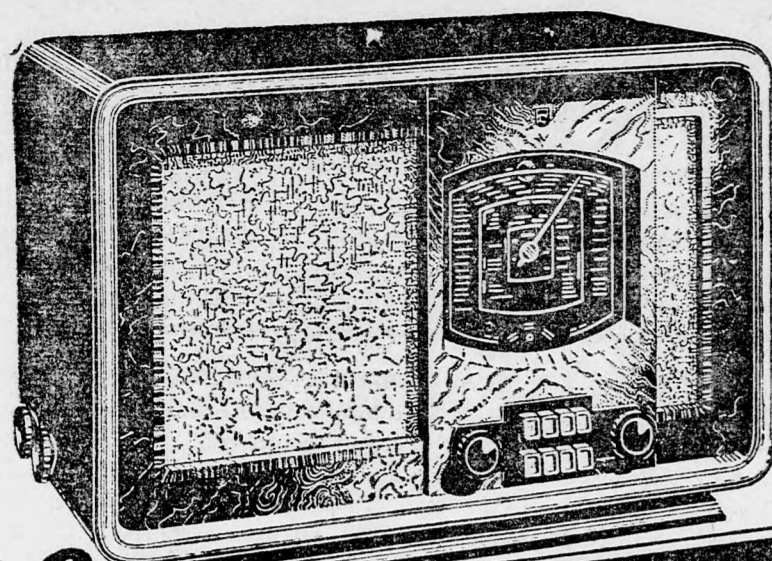
Az egyiptomi kormány megbízottja a multival tárgyal

Merényletet készítettek elő Abdullah emir ellen. Sorozatos letartóztatások Ammanban

Kairó, március 4. A Stefanj jelenti: Ozman pasa, Egyiptom pénzügyi államtitkára, repülőgépen Beyruthba utazott, ahol a jeruzsálemi fómuffival fog megbeszéléseket folytatni. Beavatott körök tudni vélik, hogy Ozman pasa azzal a megbízatással utazott Beyruthba, közölje a muffival Egyiptomnak

a londoni Palesztina konferenciával szemben elfoglalt álláspontját.

A Reuter jelenti: Egyes politikai körök úgy vélik, hogy Ozman pasa arra fogja kérni a jeruzsálemi muffit, hogy elvessen fogadja el az angol javaslatokat és az egyes kérdések felett támadt ellentéteket hidalják át,

ÚJ!
TIPUS
660
NYOMÓGOMBOKKAL

Elegendő egy gombnyomás!

...és kedvencleadóját hallgathatja. Szenzációs találmány a radiotechnika terén. Kérjen felvilágosítást és díjtalan bemutatást a Philips viszonteladóknál.

PHILIPS RADIO

Felszerelve a híres piros PHILIPS MINIWATT lámpákkal

Csak tíz napig!

Ne mulassza el a Philips propagandautó

10 napos cluji tartózkodása alatti alkalmat, mely idő alatt vásárolt Philips populár rádióval negyedévi, míg nagy Philips rádióval félévi

ingyen rádióabonómát kap

Keresse fel azonnal az első rádió szaküzletet.

hogy minél előbb megegyezéshez jussanak, az angol-egyiptomi tárgyalásokhoz hasonló módon.

Jeruzsálem, március 4. (Rador). Pénteken újabb incidensek voltak Palesztinában. A terroristák kisiklattak egy vonatot a Ludd-Hajfa vonalon. Jaffában két zsidót és egy arabot megöltek. Jerikó közelében 50 gyanus egyént tartóztattak le. Arab körök ennek ellenére meg vannak elégedve azzal az ígérettel, hogy nemzeti kormányt kapnak és számos követelésüknek eleget tesznek.

Amman, március 4. Transzjordániában zavaros a politikai helyzet. Az elégedetlenek egy csoportja merényletet készített elő, amely Abdallah emir ellen irányult. A zendülők az emir fiát, Talalt akarják helyére ültetni. Több személyt letartóztattak. A rendőrségeket és középilletteket több helyen fegyveres bandák támadták meg. A kölj-vezeteket néhány helyen elvágták.

Nem a Szent Péter templomban, hanem a Szent Péter téren fogják megkoronázni XII. Pius pápát

VATIKANVAROS, március 4. A pápa koronázásának szertartása nem a Szent Péter templomban, hanem a Szent Péter téren felállított baldachin alatt, a tömeg jelenlétében fog végbemenni, mert a Szent Péter templom mindössze ötven ezer ember befogadására alkalmas. A szabadterem történelmi koronázás a szokástól eltérőleg ünnepélyes külsőséget fog kölcsönözni a szertartásnak. A szertartás idejére alkalmazott baldachint külön erre a célra készítették.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Anasztkeresők, uőllőhelyek és fürdőhirdetéseit, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatt hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előfizetés mellett közöljük. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Strájerok! Strájer insiguák, egyenruhák, lenvászon ingek, ugyyszintén strájer anyagok viszonteladókknak méterszámra is gyári árban. Mindenféle strájer-kellékek: zsinór, bőröv, csillag és gombok állandóan raktáron, nagy választékban. Kérjen árajánlatot Magazinul Hercules Cluj, Calea Regele Ferdinand 9. Telefon 34-71.

„BRISTOL” ort. kóser étterem-bodega Cluj, Regele Ferdinand 37. (Minerva-palota). Cluj egyetlen szakszerű vezetés alatt levő kóser étterem-bodegája. Elsőrendű házikoszt kihordásra is. Prima téli szalámi és egyéb vásárhelyi felvágott-különlegességek. Állandóan frissen csapott Azuga-sör. Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak. Utazóknak kedvezmény.

Benősülésre zsidó cipőfelsőrészkesztőt, elsőrangú munkaerőt keresünk. Megkereséseket „Einheirat” jelígre a kiadóhivatalba kérünk.

Erdély nagyobb városában posztóüzlet elsőrendű eladót keres jó fizetéssel. Román, magyar, német nyelvtudás szükséges. Ajánlatokat jó referenciákkal „Merino 1000” jelígre a kiadóhivatal továbbít.

Trikotázsmester, elsőrangú munkaerő, keresetük állandó alkalmazásra vidéki városba. Braun Wilhelm Bucuresti, Cazármei 24.

Három nyelvet beszélő, cipőszakmában jártas eladót sűrűsően keres Magazin General, Piața Libertății 14. Brasov.

250.000 lej tőkével nőtlen társat keresek bevezetett vidéki fakeskedésbe. Leveleket „Egzisztencia” jelígre a kiadóba.

Egy Czur Salom parcella eladó. Cim: Mátyás Baruch Targul-Lăpus.

Vaskereskedő segéd, szakképzett, fiatal, zsidó vallású állást keres. Cim: Farkas József, Izrael cégmél Aiud.

Képzett ápolónő beteg mellé menne vidékre is. Cim a kiadóban.

Irógép eladó teljesen új állapotban, Royal amerikai gyártmány. Lei 23.000. Kötözés miatt. Piața Mihai Viteazul 39, emelet, ajtó 3.

Háromszobás komfortos napos villalaks május 1-re kiadó. Gelu 10. telefon 37-76.

Prima enyedi fajtisza gyümölcsfák eladók. Kertrendezést, tervezést vállalok. Griger műkertész. Calea Regele Carol II. 39.

Fiatal tanítónő, román diplomával, ezélt állami, jelenleg zsidó iskolánál, állását változtatni óhajtja szeptemberre. Nyugati ritusu hitközségnél szeretne elhelyezkedni. Megkeresések „Tanítónő 24” jelígre a kiadóba kéretnek.

Keresünk megvételre 5-6 métermázsza megbízható smüre buzát szükségletünk kiegészítésére. Orth. hitközség Cluj, Str. Dubárlilor 1 szám.

1-2 millió, esetleg nagyobb tőkével is betársulna rentabilis kereskedelmi vagy iparvállalatba, melynek vezetésében is aktív résztvenne 43 éves kereskedelmi érettségével rendelkező fiatalember. Első feltétel a befektetett tőke 100%-os biztosítása. Későbbi benősülés lehetséges. Csakis teljes címmel ellátott komoly és részletes ajánlatok vétetnek, közvetítők kizárásával, figyelembe. Ajánlatokat „Diszkréció biztosítva” jelígre a kiadóhivatalba.

Eladnák négy dumam Czur Salom földet két dumam homokterület jogostvánnyal. Klármann Timisoara, Fabrica de Lanțuri.

Szolid nő keres egy kis szobát, havonta három napi munkáért. Mosni, vasalni jár. Santa Iiona, Str. Cap. Ignat 18.

Kiadó elsőemeleti, napos oldalon 3 vagy 4 szobás komfortos lakás, orvosi rendelőnek is megfelel. Megtekinthető 3 és 5 óra között P. Mihai Viteazul 39. Háztulajdonosnál.

Fűzöt, meiltartót készíteni megtanítom. rövid idő alatt. Grün Rózi, Regele Ferdinand 14.

Club, étterem, kávéház vezetést vagy főpincéri állást válnék 50.000 lej garanciával. Klein Károly Sibiu. Str. Elisabeta 40.

EGYESÜLETI ÉLET

Wizo táncestély. A kolozsvári Wizo-csoport március 8-án este 9 órai kezdettel a Concordia klub helyiségében purimi táncestélyt rendez. Az estély sikere érdekében nagyszámú hölgygárda tevékenykedik. Mint-hogy külön meghívót nem bocsátanak ki, a Wizo ezuton hívja meg Kolozsvár zsidó társadalmát ezen hangulatosnak ígérkező estélyre.

Nagyszabású teadélutánt rendez a Cristal Palace vasárnap délután 5 órai kezdettel a Haggibbor és a Nőgyelet javára. Ezuttal is a zországoshírű Mony-jazz zenekar szórakoztatja a közönséget. Ha egy kellemes délutánt akar magának szerezni, úgy feltétlenül jöjjon el a Cristal Palaceba. Külön meghívót nem lesznek kibocsátva.

A Goldmark Filharmónia Társaság ezuton értesíti tagjait, hogy holnap, hétfőn este 9 órakor rendes próbát tart, melyre a tagok feltétlenül és pontos megjelenését kéri.

Az új állampolgársági törvény precíz magyar, német fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 200, vidékre 110 lei.

FIGYELEM!

NÉGY HÓNAP ALATT

393.056.000 LEI!

KERÜL SZÉTSZTÁSRA

Tekintse meg ezt a tervet:

<p>LOTERIA DE STAT PE CLASE PLANUL DE TRAGERE CONEXATA CU LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE LOTERIA 19-a • 15 MARTIE 1939 — 15 IUNIE 1939 • (SISTEM MIXT)</p>																																													
<p>Emisiunea: 200.000 lozuri in 2 serii a câte 100.000 numere și 4 clase Fiecare sfert de loz matcă este dublat pentru fiecare clasă de un loz anexă cu tragere separată.</p>																																													
<p>Câștiguri: 86.118 divizibile } 102.840 indivizibile }</p>		<p>în valoare totală de Lei 392.056.000</p>																																											
<p>CLASA INTAIA Tragerea la: 15 MARTIE 1939</p>		<p>CLASA TREIA Tragerea la: 15 MAI 1939</p>																																											
<p>Loteria pe clase (câștig divizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>10 1.000.000</td> <td>10.000.000</td> </tr> <tr> <td>10 200.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>60 100.000</td> <td>6.000.000</td> </tr> <tr> <td>20000 912</td> <td>18.240.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	10 1.000.000	10.000.000	10 200.000	2.000.000	60 100.000	6.000.000	20000 912	18.240.000	<p>Loteria Anexă (câștig indivizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>10 1.000.000</td> <td>10.000.000</td> </tr> <tr> <td>10 100.000</td> <td>1.000.000</td> </tr> <tr> <td>16000 228</td> <td>3.648.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	10 1.000.000	10.000.000	10 100.000	1.000.000	16000 228	3.648.000	<p>Loteria pe clase (câștig divizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>2 1.000.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>20 100.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>160 20.000</td> <td>3.200.000</td> </tr> <tr> <td>600 8.000</td> <td>4.800.000</td> </tr> <tr> <td>12000 912</td> <td>10.944.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	2 1.000.000	2.000.000	20 100.000	2.000.000	160 20.000	3.200.000	600 8.000	4.800.000	12000 912	10.944.000	<p>Loteria Anexă (câștig indivizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>2 1.000.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>160 10.000</td> <td>1.600.000</td> </tr> <tr> <td>3200 1.000</td> <td>3.200.000</td> </tr> <tr> <td>8000 228</td> <td>1.824.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	2 1.000.000	2.000.000	160 10.000	1.600.000	3200 1.000	3.200.000	8000 228	1.824.000		
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
10 1.000.000	10.000.000																																												
10 200.000	2.000.000																																												
60 100.000	6.000.000																																												
20000 912	18.240.000																																												
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
10 1.000.000	10.000.000																																												
10 100.000	1.000.000																																												
16000 228	3.648.000																																												
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
2 1.000.000	2.000.000																																												
20 100.000	2.000.000																																												
160 20.000	3.200.000																																												
600 8.000	4.800.000																																												
12000 912	10.944.000																																												
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
2 1.000.000	2.000.000																																												
160 10.000	1.600.000																																												
3200 1.000	3.200.000																																												
8000 228	1.824.000																																												
<p>Total 36.100 câștiguri în valoare de Lei 50.888.000</p>		<p>Total 24.144 câștiguri în valoare de Lei 31.568.000</p>																																											
<p>CLASA DOUA Tragerea la: 15 APRILIE 1939</p>		<p>CLASA PATRA Tragerea la: 15 IUNIE 1939</p>																																											
<p>Loteria pe clase (câștig divizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>2 1.000.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>20 100.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>160 20.000</td> <td>3.200.000</td> </tr> <tr> <td>600 8.000</td> <td>4.800.000</td> </tr> <tr> <td>12000 912</td> <td>10.944.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	2 1.000.000	2.000.000	20 100.000	2.000.000	160 20.000	3.200.000	600 8.000	4.800.000	12000 912	10.944.000	<p>Loteria Anexă (câștig indivizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>2 1.000.000</td> <td>2.000.000</td> </tr> <tr> <td>160 10.000</td> <td>1.600.000</td> </tr> <tr> <td>3200 1.000</td> <td>3.200.000</td> </tr> <tr> <td>8000 228</td> <td>1.824.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	2 1.000.000	2.000.000	160 10.000	1.600.000	3200 1.000	3.200.000	8000 228	1.824.000	<p>Loteria pe clase (câștig divizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>4 6.000.000</td> <td>24.000.000</td> </tr> <tr> <td>20 1.000.000</td> <td>20.000.000</td> </tr> <tr> <td>50 200.000</td> <td>10.000.000</td> </tr> <tr> <td>400 100.000</td> <td>40.000.000</td> </tr> <tr> <td>40000 3.636</td> <td>145.440.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	4 6.000.000	24.000.000	20 1.000.000	20.000.000	50 200.000	10.000.000	400 100.000	40.000.000	40000 3.636	145.440.000	<p>Loteria Anexă (câștig indivizibil)</p> <table border="1"> <tr> <th>Câștiguri a Lei</th> <th>Total Lei</th> </tr> <tr> <td>16 1.000.000</td> <td>16.000.000</td> </tr> <tr> <td>80 100.000</td> <td>8.000.000</td> </tr> <tr> <td>64000 228</td> <td>14.592.000</td> </tr> </table>	Câștiguri a Lei	Total Lei	16 1.000.000	16.000.000	80 100.000	8.000.000	64000 228	14.592.000
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
2 1.000.000	2.000.000																																												
20 100.000	2.000.000																																												
160 20.000	3.200.000																																												
600 8.000	4.800.000																																												
12000 912	10.944.000																																												
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
2 1.000.000	2.000.000																																												
160 10.000	1.600.000																																												
3200 1.000	3.200.000																																												
8000 228	1.824.000																																												
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
4 6.000.000	24.000.000																																												
20 1.000.000	20.000.000																																												
50 200.000	10.000.000																																												
400 100.000	40.000.000																																												
40000 3.636	145.440.000																																												
Câștiguri a Lei	Total Lei																																												
16 1.000.000	16.000.000																																												
80 100.000	8.000.000																																												
64000 228	14.592.000																																												
<p>Total 24.144 câștiguri în valoare de Lei 31.568.000</p>		<p>Total 104.570 câștiguri în valoare de Lei 278.032.000</p>																																											
<p>PREȚUL LOZULUI inclusiv ANEXA: 4/8 3/4 2/4 1/4 Pentru toate 4 clasele Lei 3.200 2.400 1.600 800 Pentru fiecare clasă Lei 800 600 400 200</p>																																													

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK UJ TERVE LÉNYEGESEN NAGYITJA A NYERÉSI LEHETŐSÉGEKET
 Ne halassa el ezt az alkalmat, hogy 200 leivel milliókat nyerhessen.
Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK sorsjegye a siker kulcsa.
 Egész sorsjegy 800 Lei — Negyed sorsjegy 200 Lei

Palesztinai mozaik

Arab, békebandák

Nablusi jelentés szerint a Nashasibi pártot támogató arab fiatalok „békebandák” tömörültek a hangsúlyozottan mohamedán jellegű Nablusban, hogy a mufti híveinek tevékenységét ellensúlyozzák. Az egyelőre 50 tagból álló csoport fel akarja venni a harcot a mufti terroristáival. Többek között testőrgárdát állítottak Suleiman Bey Toukan polgármester mellé, aki egyike Nashasibi legexponáltabb híveinek. A „békebanda” tagjai néhány nappal ezelőtt elkobozták az összes számat egy arab újságnak, amely támogatta Fakhri Bey Nashasibit és a palesztinai védelmi párt Londonban működő küldöttségét. Az újságokat Nablus főterén ünnepelesen elégették. Beavatottak tudnivalókat, hogy a Nashasibi mögött álló ifjúság hasonló „Békebandákat” készül megszervezni Palesztina összes részeiben.

Tel-Aviv katonai védelme

A zavargások kitörése óta a telavivi polgárság komoly katonai tartalékos szervezetet épített ki magának, a zsidó nemzeti intézmények irányítása mellett. A szervezet „Mismar Haezrachi” vagyis polgári gárda név alatt ismeretes és több ezer tagot számlál. A polgárőrök 37 százaléka iparos, 17 százaléka irodai alkalmazott és árus, 14 százaléka szabad foglalkozást űz (orvosok, ügyvédek, mérnökök, stb.) 14 százaléka kereskedő és 10 százaléka munkás.

A város védelme szempontjából a polgárőrgárda zónákra van beosztva. Az összes tagok önkéntesek és feljegyzéseket tartanak maguknál, amelyekből kitűnik, hogy szükség esetén milyen kötelesség vár rájuk és hol kell jelentkezniük. A polgári gárdának teljes lajstroma van mindazon férfiakról, akik szükség esetén az akcióba bevonhatók.

A polgárőrök között ortodox zsidók, sőt rabbik is jelentős számban vannak. A szervezet egyik legutóbbi tevékenysége légvédelmi alakulat megszervezése volt, amely Tel-Avivot légi támadás esetére ellátja a szükséges légvédelmi felszereléssel és fogantatosítja a szükséges intézkedéseket. Ez abban a feltevésben történik, hogy amennyiben európai háború törne ki, úgy az könnyen kiterjedhet a Földközi tenger országaira is.

Az arab terroristák panaszkodnak, hogy rosszul fizetik őket

A zsidó munkásszervezet arab nyelvű hetilapja, a Hatikat al Amr damaszkuszi tudósítójának tollából cikket közöl, amelyben az elmondja, hogy a Szíriába menekült palesztinai terroristák röviddel ezelőtt ülést tartottak, hogy megvitassák rendkívül rossz gazdasági helyzetüket. Határozatba ment, hogy szigorú intézkedéseket tesznek a központi „segélybizottság” ellen, amely nem akar tudomást venni az ő pénzügyi nehézségeikről.

A segélybizottság elhatározta ugyanis, hogy a bandavezetőknek csak havi két fontot, az egyes banditáknak pedig csupán havi egy fontot fizet. A Damaszkuszból élő palesztinai banditák azzal vádolják a segélybizottságot, hogy elakasztották a Brazíliából és Észak-Afrikából érkezett nagy összegeket. A vádak különösképpen Izzat Darvuda, a mufti unokaöccse és Nadim al Hahri, a segélybizottság vezetője ellen irányulnak.

Új gazdasági kezdeményezések Palesztinában

Január közepe óta hat új részvénytársaság, 11 korlátolt felelősségű társaság, 5 szövetkezet, 15 közkereseti társaság és 3 kül-

földi vállalkozás bejegyzését kérték Palesztinában.

A részvénytársaságok között szerepel a The Palestine Lloyd Insurance Co. Ltd. (Általános biztosító társaság) 25 ezer fontos alaptőkével. A hasonló nevű és évek óta fennálló biztosító társaság, mely 125 ezer font alaptőkével dolgozott, beszüntette tevékenységét Palesztinában. Érdekeinek megővására azonban új vállalatot alapított.

Az új részvénytársaságok között szerepel a Commercial Aviation Co. Ltd. (Légiforgalmi társaság) 10 ezer font alaptőkével. A többi részvénytársaságok üzleti tevékenysége főleg a földvásárlással és annak kiaknázásával áll összefüggésben.

A korlátolt felelősségű társaságok között van a The Swedish Palestine Match Co. Ltd. (Gyufagyár) 60 ezer fontos alaptőkével. A most bejegyzett társaság nem új vállalat, hanem a már évek óta dolgozó Nur gyufagyár folytatása. Az alaptőke felemelése egy második gyár Haifában való felépítését célozza. Az akkori gyár száz százalékos arab munkával az arab piac számára fog dolgozni, míg a haifai gyár zsidó munkával, zsidó vezetés alatt a zsidó piacot látja el és kivitelre is fog dolgozni.

A közkereseti társaságok részben földaknázási, részben kémiai termékek feldolgozására alakultak. Közöttük szerepel a Maspeot Dan Ltd. nevű vállalat, amely kis befogadó képességű parti szállító hajók és sportmotorosok előállítására fog berendezkedni. A The Oxigen Manufacturing Co. Ltd. gáz és széntermékek előállításával foglalkozik, a Palestine Oil Co. Ltd. olajkereskedéssel, a „Borith” szappan és különleges olaj gyártásával, a Frios (Tel-Aviv) piskotagyártással. A külföldi vállalatok közül bejegyezték a Societé Anonime R. K. O. rádió Pictures Near East SA-t (palesztinai képviselő Gregori Georgoussy Tel-Aviv), továbbá a L'Union Compagnie d'Assurances sur la Vie Humaine és L'Union Compagnie d'Assurances Contre l'incendie les Accident et Risques Divers biztosító vállalat, amelynek palesztinai képviselői Josef Berger Tel-Aviv.

Az American Porcelain Tooth Co. Ltd. 13 fontról 28 ezerre. A Standard Bank of Palestine Ltd. 20 ezer 60-ról 25 ezer 60-ra emelte fel alaptőkéjét.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

BUBUS

Vaszary Gábor, Szécsén Mihály és Losonczy Dezső óriási sikerű zenés-vígjáték újdonsága

Mindenki, aki Vaszary Gábornak, ennek a remek tollú vígjátékírónak műveit ismeri, tudja, hogy az ő keze alól csakis elsőrendű munka kerülhet ki. Annyi derível, igazi megláttással formálja meg minden esetben darabjainak figuráit, hogy ez már maga fél-siker. Legújabb darabja, a Bubus, egyike a kiváló író legremekesebb alkotásainak. Mint vígjáték is tökéletesen megállán a helyét a színpadon, de Szécsén Mihály verseivel és Losonczy Dezső nagyszerű, fülbemászó, patogó, modern zenéjével egyenesen szenzációszámba megy. Mi sem bizonyítja ezt jobban,

mint az a közel 100 előadás, amit a Bubus Budapesten megért. Minden szerepe, niég a legkisebb is kitűnő alakításokra nyújt alkalmat s éppen ezért a színház igazgatósága a legjobb szereposztásban hozza ki a Bubust. Végig neveltető, komikus és félszeg helyzetekkel teletűzdelt darab a Bubus, s ha hozzávesszük, hogy hosszú hetek óta készíti elő Gróf László, a vígjáték rendezője és hogy szép kiállításban, pergő, nagyszerű előadásban fog a közönség elé kerülni kedden este, úgy előrelátható a Bubus nagy sikere.

Vasárnapi előadások

Ma, vasárnap három előadás lesz. Délután három órakor a cigány kerül színpadra olosz helyárrakkal. Hat órakor a Bizáncot adják

harmadszor, míg este kilenc órakor az Angyalit vettem feleségül című nagy sikert aratott zenés vígjáték szerepel a műsoron.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 3: A cigány. (Olosz helyárrakkal.)
 Vasárnap délután 6: Bizánc. (Harmadszor.)
 Vasárnap este 9: Angyalit vettem feleségül.
 Hétfő fél 9: Bizánc. (Negyedszer.)
 Kedd fél 9: Bubus. (Vaszary Gábor, Szécsén)

Mihály és Losonczy Dezső óriási sikerű zenés-vígjátékújdonsága. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Czopán Flóri, Báza Eva, Rajnai Elli, Miklóssy Margit, Gróf László, Jenei János, Csóka József, Csengeri Aladár, stb. Vezényel: Schreiber Alajos. Premierbérlet 28.

Szerda fél 9: Bubus. (Rendes bérlet 28.)
 Csütörtök fél 9: Táncol az egész világ. (Imberg János és Matolczy Zoltán énekes revüje B. Vajda Teréz és Moldován Tibor rendezésében)

Péntek fél 9: Bubus. (Harmadszor.)
 Szombat: Teatrul Muncá si Voie Bună előadásai.

Vasárnap: Tanase revütársulatának előadásai.
 Hétfő: Svéd Sándor hangversenye.
 Kedd: A főiskolai egyesületek Bartók-Kodály estéje.
 Szerda: Eggy Gyssa táncestje.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Vivian Romance legtitündöklőbb francia film-színészno eddigi legnagyobb filmjében. Leláncolt asszonyok. Számos helyek elővetelben kaphatók. Telefon 37-05. Előtte 2 premierhíradó: Metro és Fox.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier! Az ördögös igazság. A szezon legjobb vígjáték-slágere. Főszereplők: Irene Dunne és Cary Grant. Műsor előtt a legfrissebb világhíradó.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Az örök titok. J. Spielmann „Az abbé” című világhírű színművének grandiózus film-változata, főszerepekben: Harsányi Részó, Gárday Lajos, Fedák Sári, Földényi László, Sulyok Mária. Zenéjét Liszt és Berlioz kompozícióinak felhasználásával összeállította és dirigálta Koudela Géza.

Hétfő, kedd, szerda:
 Sohasem feledlek el. Errol Flynn (Robin Hood és 41-es brigád címszereplője) legújabb megkapóan szép filmje, főszerepekben: Bette Davis.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Far-Westi banditák. Izgalmas kalandorfilm a cow-boyok életéből, főszerepekben a csengő hangu Fred Scott. Műsoron kívüli szenzációs pótképek.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

I. A Fehér Vadász. Nagy expedíciós film. Főszerepekben Warner Baxter. II. A fekete vér. (Kelet lángokban). Főszerepekben Jack Holt. III. Új híradó és színes Miki Maus. Jön szenzációs premier. Kis Mani és Simon Maresa filmje: Egy éjjel a kék Dunán.

RIO MOZGO MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két nagy sláger: I. A hazugság. (Férfi sorsa a nő). Társadalmi dráma. Fősz.: J. Barrymore, Georg Raft és Dolores Costello. II. Mister Flow. Izgalmas kalandordráma. Fősz.: Fernand Gravey és Edwige Feuillère. Helyárok: 12 és 14 plusz 5 lej.

Kereskedők figyelmébe

A közlő peszachi ünnepekre a cluji orth. és szefard bészdin-ek felügyelete alatt álló

kóser sel pészach „Leu” borecetet

ezidén ismét forgalomba hoztuk és felkérjük, hogy szükségleteiket legkésőbb

március hó 5-ig

feltétlenül megrendelni sziveskedjenek, hogy a szállítás idejében törénhessék.

Fenyves S. A. Cluj,

Str. Bratianu No. 18. Telefon 18-23.

UJ KELET Legújabb hírek

Konfliktus robbant ki Csehország és Szlovákia között?

Az angol sajtó súlyosnak itéli a két országrész közti villongást

London, március 4. A szombat reggeli angol lapok a csehszlovákiai politikai válsággal foglalkoznak. A Daily Mail szerint a cseh és a szlovák kormányok között ki-robbant ellentétek olyan komoly természetűek, hogy az állam létét fenyegetik. Állítólag a helyzet kiéleződése odáig fajult, hogy a Hlinka gárda tagjai és a cseh katonaság között összetűzésre került sor. A válságot állítólag az robbantotta ki, hogy Beran miniszterelnök visszautasította a szlovákokkal való közvetlen tárgyalást, mert nem kapott megfelelő biztosítékot szlovák részről a tárgyalásokra vonatkozólag.

A Daily Express viszont úgy értesül, hogy a csehszlovákiai zavargásokat az robbantotta ki, hogy a Hlinka gárda tagjai fosztogatták a zsidó boltokat.

A német lapok nem közölnek részleteket sem a válságról, sem a zavargásokról. A Völkischer Beobachter, amely kimerítően foglalkozott a csehszlovákiai helyzettel, elkoboztatta.

Szakítással fenyegetnek az ellen-tétek?

London, március 4. Az angol sajtó tudni véli, hogy a cseh és a szlovák kormányok között ki-robbant ellentétek a két ország közötti szakítással fenyegetnek. Beran miniszterelnök — az angol sajtó szerint — állítólag azt akarja, hogy a szlovák megbízottak Prágában nyilvános kijelentéssel adjanak bizonyosságot arról, hogy kívánják a Csehországgal való együttműködést.

Ha a szlovákok az elszakadás mellett döntenének, úgy a Kárpátalja nyílt kérdés-

sé válna. Az angol sajtó szerint, ha Szlovákia kikiáltja függetlenségét, úgy majdnem bizonyos, hogy elveszti Kárpátalját.

Sidor szlovák képviselő állítólag azzal fenyegetőzik, hogy független szlovák államot létesítenek, német védnökség alatt. A News Chronicle tudni véli, hogy a szlovák állam súlyos pénzügyi nehézségekkel küzd és emiatt Prágától kért segítséget. A cseh kormány azonban mindaddig nem volt hajlandó tárgyalni a segítség ügyében, amíg biztosítékot nem kap a szlovákok részéről arról, hogy a két ország együttműködése mellett vannak.

Zsidókérdés a zavargások mögött

Pozsony, március 4. A bécsi rádió azt a hírt röptette szombaton világgá, hogy Szlovákiában zavargások törtek ki és a lakosság követelte a zsidókérdés haladéktalan megoldását. A rendbontások miatt — jelenti a bécsi rádió — a rendőrséget és a csendőrséget riadókézsültségben tartják.

A szlovák távirat iroda erőlyesen cáfolja a bécsi rádió jelentését. Mindössze Pöstyénben voltak némi zavargások — hangzik a cáfolat —, de ezeknek is katonai beavatkozás nélkül sikerült véget vetni. A szlovák távirati iroda még hozzátesszi, hogy a szlovák lakosság türelmessel várja a zsidókérdés törvényszerű és emberséges megoldását.

Négy falut Magyarországhoz csatoltak

Ungvár, március 4. A Magyar Távirati Iroda jólétesült forrásra való hivatkozással jelenti, hogy a magyar-csehszlovák határmegállapító bizottság tárgyalásainak eredményeképpen Rimaszombatnál kilenc kilométer mélységű területet, amelyen négy magyarlakta község van, visszacsatoltak Magyarországhoz.

Az angol kormány két és félórán keresztül tárgyalta az arabokkal

Stephen Wise elutazott Londonból

London, március 4. Az angol kormány képviselői és az arab delegátusok ma két és félórás tanácskozást tartottak. Rendszerint jólinformált helyről nyert értesülések szerint a tanácskozásokon bizonyos előrehaladás volt észlelhető. Megvitaták az angol javaslatokat és az arab ellenjavaslatokat, annak megállapítása végett, hogy melyek azok a pontok, amelyek a jelenlegi konferencián tárgyalhatók és melyek azok, amelyeket a valószínűleg ősszel egy-behívandó újabb konferencián fognak tárgyalni.

Az angol és arab küldöttségek hétfőn tartják újabb ülésüket.

Stephen Wise newyorki főrabbi, a zsidó delegáció egyik vezetője, a Queen Mary

hajóval ma visszautazott Amerikába. Illetékes helyen úgy tudják, hogy Stephen Wise utjának szigorúan személyes jellege van.

Jeruzsálem, március 4. A Reuter ügynökség jelentése szerint az elmúlt hét egyike volt a legvéresebbeknek a zavargások kitörése óta. Ötven arabot, hat zsidót és egy angol rendőrt megöltek, ötvenöt arab és tíz zsidó megsebesült. Másik huszonöt arabot az angol katonasággal és rendőrökkel való összeütközés során lőttek le.

Az angol katonák 37 arab helységben tartottak házkutatást, 35 fegyvert, nagymennyiségű municiót és robbanó anyagot kobozva el.

„Anglia hajlandó tárgyalni a gyarmati termékek elosztásának új rendjéről”

— írja a Times

London, március 4. (Rador.) A „Times” a gyarmati kérdéssel foglalkozva, rámutat arra, hogy ha a forró égővi termékekhez való hozzáférés jogos kérése is bármely országnak s ha Anglia mindenkor is kész volt erről rokonszenvvel tárgyalni, úgy még sem csak véletlen szüleménye, hogy Anglia, Franciaország és Hollandia gyarmati birodalomra tettek szert, hanem bölcsességtől telített közigazgatás által sikerült megtartaniok birtokaikat. Ezek az országok azonban egyre inkább elismerik, hogy birtokaik inkább a benszülőttek és az egész világ érdekében tartoznak hozzájuk és nem önző ki-

használásuk végett. Tehát Franciaország és Anglia hajlandó tárgyalni a nyersanyagok és azok elosztásának kérdéséről, de nem szabad elfeledni a francia-angol gyarmati politika alapján álló kettős elvet: a benszülőttek jogai és érdekei állnak előtérben és a jelenlegi rendszer csak akkor javítható meg, ha a „mindenki számára közös” rendszer felé orientálódnak a gyarmati termékek elosztásánál, nem pedig olyan rendszer felé, amely bizonyos államok kezére játszaná azokat, amely államok már most autarkikára törekcsenek.

***nem hoz annyit, mint az ÁLLAMI SORSJÁTEK SORSJEGYE, amelyet

COLECTURA OFICIALĂ ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T.

ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL VÁSÁROL. Ne mulassa el a MÁRCIUS 15.-iki alkalmat, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz. További húzások április 15.-én, május 15.-én, június 15.-én.

Colectura Oficiala
Cluj, Str. Regina Maria 46.

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A román nemzet politikai és gazdasági téren olyan szerepet kíván betölteni, amire földrajzi és történelmi szerepe predestinálja — fejtezte be nyilatkozatát a külügyminiszter.

A lengyel sajtó üdvözlése

Varsó, március 4. (Rador.) A lengyel sajtó egyhanguan lelkes cikkeket közöl Romániáról, Gafencu külügyminiszteréről és a két nemzet közti szoros barátságról. A Gazeta Polska, a kormány hivatalosa méltatja Gafencu személyiségét, diplomáciai és politikai erényeit, valamint a román külpolitika irányelveit, amelyek realista és teljesen függetlenségi elvekre támaszkodnak. A Románia és Lengyelország együttműködésének célja — írja a lap — a béke fenntartása keleten és a középeurópai helyzet végleges stabilizálása. Mindkét állam ellenez minden ideológiai viszályt. Meg vagyunk győződve arról, hogy Gafencu látogatása újabb értékes tényezőkké fogja gazdagítani erőfeszítéseinket a rend és a béke megszilárdítása érdekében.

Parlamenti bizottság indul francia Szomáliba

Párizs, március 4. Az Havas távirati iroda jelenti: A l'Époque jelenti, hogy a „Marechal Joffre” fedélzetén a parlamenti bizottságon kívül egy csapatot is utazik francia Szomáliba, az ottani helyőrség megerősítésére. A parlamenti bizottság tudvalevőleg francia Szomáliba és más afrikai gyarmatra látogat el abból a célból, hogy a francia gyarmatok védelmének módzatait a helyszínen tanulmányozza.

Közép-Afrika a bevándorlók tizezreit tudná befogadni

Fokváros, március 4. Johannesburg főpolgármestere tervezetét dolgozott ki a közép-afrikai angol területek benépesítésére. A terv szerint Kenya, Uganda és a két Rhodézia az európai kivándorlók tizezreit tudná befogadni. Az említett gyarmatok gazdag talajkincsei még kiaknázásra várnak. A főpolgármester az angol kormány elé terjesztette a tervezetet.

Megtalálták a „Karpfenger” nevű német iskolahajó roncsait

Hamburg, március 4. Buenos Airesből jelentik, hogy a Tüzföld keleti partjain hajóroncsokat találtak, amelyek valószínűleg a Karpfenger német iskolahajó maradványai. A Karpfenger, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt tűnt el a délamerikai vizeken.

Kinyomozták a Dohány uccai merénylet értelmi szerzőit

BUDAPEST, március 4. Az Esti Kurir című lapja szerint döntő fordulatot vett a Dohány uccai merénylet ügye. A nyomozó hatóságoknak állítólag sikerült felfedniük a merénylet értelmi szerzőjének és annak kilétét, aki a bombákat adta a merénylőknek.

Németországi zsidó emigránsok különvonata Aradon

Arad, március 4. Szombaton este 10 óra körül különvonaton 650 németországi és részben ausztriai menekült érkezett Aradra. Az aradi zsidó szervezetek, amelyek a vonat érkezéséről értesítést kaptak, széles körű intézkedéseket tettek, hogy a Palesztinába utazó emigránsokat szeretetadományokkal, frissítőkkel és élelemmel lássák el.

Hajsza Bucuresti uccán egy zsaroló kijáró után

Bucuresti, március 4. A tegnapi nap folyamán Voiculescu Quintus ügyészhez feljelentés adtak be egy zsaroló társaság ellen, amely 2500 lejért mindenkinek megterkőnyveket ígért. A feljelentést megteve pincért a főügyész utasította, hogy jelenjen meg a posta épülete előtt, ahol vegye át mesterkönyvét. A helyszínen megjelent az ügyész is, aki a pincér rokonának adta ki magát. A megjelölt időben jelentkezett a zsaroló társaság egyik tagja, akit a főügyész letartóztatott nyilvánított. Ez azonban futásnak eredt és igyekezett a járőroklók, valamint az autók között egérszűly nyerni. Csak nehézségek árán tudták őt az üldöző rendőrök elfogni és a rendőrséghez előállítani. Vallatása során kiderült, hogy az illetőt Petre Faciunak hívják és a Bucuresti uccán lakik.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASZTÓ
BUN DE IMPRIMAT